सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयसँग सम्बन्धित सार्वजनिक विवरण

नेपाल सरकार

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

२०७३, माघ

www.opmcm.gov.np

आ.ब. २०७२/०७३ कात्तिक, मंसिर र पौष महिनामा सम्पादन गरिएका कार्यहरूको विवरण

मुख्यसचिवको सचिवालयको गतिविधिहरू

१. मन्त्रिपरिषद् बैठकसँग सम्बन्धित प्रगति विवरण

नेपाल सरकारका मुख्य सचिव डा. सोमलाल सुवेदीबाट सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा २०७३ साल कार्तिक महिनादेखि पौष महिनासम्म बसेका ११ वटा मन्त्रिपरिषद्को बैठकले गरेका विभिन्न निकायका प्रस्तावहरूमा जम्मा ३२३ वटा निर्णयहरू तयार गरी प्रमाणित गरिएको ।

२. सचिव बैठक, प्रमुख निर्णयहरू

नेपाल सरकारका मुख्य सचिव डा. सोमलाल सुवेदीको अध्यक्षतामा २०७३ साल कार्तिक महिनादेखि पौष महिनासम्म जम्मा ३ वटा सचिव बैठकहरू बसी गरिएका निर्णयहरू सम्बन्धित निकायमा कार्यान्वयनका लागि प्रेषित गरी सोको कार्यान्वयनको प्रगति विवरण माग गरी हरेक महिनामा हुने सचिव बैठकमा समीक्षा गरिएको छ ।

यस अवधिका सचिव बैठकबाट गरिएका प्रमुख निर्णयहरू निम्नानुसार रहेका छन्ः

क सं	निर्णयहरू	जिम्मेवार निकाय	समय सीमा
१	नेपालको संविधान २०७२ को कार्यान्वयन सम्बन्धमा सार्वजनिक संस्थानको व्यवस्थापन सञ्चालन तथा संस्थानहरूबाट वितरण हुने सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरूस्त र थप प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धमा अर्थ मन्त्रालयले प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय,उद्योग,बाणिज्य, आपूर्ति, कृषि मन्त्रालय र महालेखा नियन्त्रकको कार्यालय लगायत अन्य सरोकारवाला तथा सहयोगी मन्त्रालय निकाय समेतको सहकार्य र समन्वयमा अध्ययन गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	१(एक) महिना

२	नेपालको संविधान २०७२ को कार्यान्वयन सम्बन्धमा प्रत्येक मन्त्रालयले आफु मातहतका प्रतिष्ठान, समिति, विकास समिति र प्राधिकरण आयोग लगायतका स्वायत्त संस्था निकायहरूको सञ्चालन व्यवस्थापन तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धमा अध्ययन गरी संघियताको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाहलाई थप व्यवस्थित गर्न प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	सबै मन्त्रालय/निकाय	१ (एक) महिना
३	जिल्लास्थित कार्यालय प्रमुख एवं आयोजना प्रमुखहरूले जिम्मेवारीपूर्वक काम गर्ने बातावरणको लागि निजहरूको हाजिरी बिवरण नियमित रूपमा प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाउने । अत्यावश्यक परिस्थितिमा बाहेक विभिन्न बहानामा विदा बस्ने परिपाटीको अन्त्य गर्ने ।बिशेष कारणले १५ दिन भन्दा बढि विदा बस्नु परेमा सेवा प्रवाह नरोकिने व्यवस्था गरेर मात्र विदा स्वीकृत गर्ने गराउने ।	सबै मन्त्रालय/निकाय	निरन्तर
४	राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण निर्देशक समितिले तयार गरेको पुनर्निर्माण कार्ययोजना उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्ने ।	सम्बन्धित मन्त्रालय/निकाय	निरन्तर
५	भूकम्पका कारण क्षति भएका सरकारी भवनहरू तथा साँस्कृतिक एवं पुरातात्विक महत्वका सम्पदाको पुनर्निर्माणको कार्यलाई तिव्रता दिई उच्च प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाउने ।	सम्बन्धित मन्त्रालय/निकाय	निरन्तर
६	पूँजीगत खर्चको हालसम्मको प्रगति सन्तोषजनक नभएकाले प्रत्येक मन्त्रालय निकायले पूँजीगत खर्च बढाउन प्रभावकारी रूपमा कार्यसम्पादन गर्ने ।	सबै मन्त्रालय/निकाय	निरन्तर

७	बेरूजु फछ्र्यौटको हालसम्मको प्रगति निकै निराशाजनक रहेकोले प्रत्येक मन्त्रालय निकायले आ-आफ्नो र मातहतका निकायमा उच्च प्राथमिकताका साथ बेरूजु फछ्र्यौट कार्यलाई अगाडि बढाउने ।	सबै मन्त्रालय/निकाय	निरन्तर

३. विविध बैठकहरूबाट निर्णयहरू

- मुख्य सचिवको संयोजकत्वमा यस अवधिभित्र संघीयता कार्यान्वयन तथा प्रशासनिक पुनर्संरचना समन्वय समितिका ४ वटा बैठक बसी संविधानमा राखिएका संवैधानिक व्यवस्थाहरू अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकार सूचीको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन उच्चस्तरीय संघीयता कार्यान्वयन तथा प्रशासन पुनर्संरचना निर्देशक समिति समक्ष पेश गरेको छ ।

- २०७३।०७।२९ गते मुख्य सचिवको अध्यक्षतामा बसेको बैठकबाट नेपालमा पाइने १००० भन्दा बढी जडीबुटीहरू र झण्डै २०० खनिज लगायतका औषधीय महत्व भएका बस्तुहरूको परिचय र उपयोगिता सम्बन्धी सचित्र बर्णन भएको चन्द्रनिघण्टु ग्रन्थमा उल्लिखित विषयहरूलाई गोरखापत्रमा नियमित प्रकाशन गर्ने र औषधीय महत्वका जडिबुटीको संरक्षण, संबर्द्धन, उत्पादन, प्रशोधन एवं बजारीकरण कार्य प्रभावकारी रूपमा गर्ने लगायत सो क्षेत्रमा संलग्न निकाय एवं जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धिको लागि समेत आवश्यक कार्य गर्न सम्बद्ध निकायहरूलाई निर्देशन दिने निर्णय भएको छ। यसैगरी चन्द्रनिघण्टुका जडीबुटीहरूको हरेक हप्ता गोरखापत्रमा नियमित प्रकाशन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको ।

- ०७३।०९।२६ गते मुख्य सचिवज्यूको अध्यक्षतामा केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिको बैठक बसी सरकारी सेवा प्रदायक निकायहरूको काम कारबाहीको नियमित अनुगमन एवं मूल्यांकन गरी सार्वजनिक सेवा वितरण प्रणालीलाई बढी व्यवस्थित र प्रभावकारी तुल्याउन सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन ऐन, २०६४ को कार्यान्वयनलाई थप गतिशील तुल्याउने एवं कृषि क्षेत्रमा विचौलियाको कारण किसान तथा उपभोक्तालाई परेको मर्का र तरकारी तथा फलफूल लगायतका दैनिक उपभोग्य खाद्य सामग्रीहरूमा बढ्दो विषादि प्रयोग नियन्त्रण गर्ने र सर्वसाधारण नागरिकका दैनिक जीवनसँग सम्बन्धित शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका सेवाहरूको वितरण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन सम्बद्ध निकायहरूलाई निर्देशन दिने निर्णय भएको छ।

- २०७३।०९।२९ गते मुख्य सचिवज्यूको अध्यक्षतामा बैठक बसी पुँजीगत खर्चसँग सम्बन्धित मन्त्रालय/ निकायहरूले कार्यस्थलमा कर्मचारीहरू अभाव हुन नदिने व्यवस्था मिलाउने एवं मातहतका निकायहरूको नियमित अनुगमन गरी आयोजनाहरूको कार्यान्वयनमा रहेका समस्याहरू तत्काल समाधान गर्ने र समाधान गर्न नसकिएका समस्याहरूको जानकारी सम्बन्धित निकायहरूमा उपलब्ध गराउने कार्यमा सकृयता ल्याई पूँजीगत खर्चको परिचालनदेखि नै बेरुजू नहुनेगरी खर्च गर्ने परिपाटी बसाल्न निर्देशन भएको छ।

- २०७३।०९।२९ गते मुख्य सचिवज्यूको अध्यक्षतामा राष्ट्रिय योजना आयोगको सहकार्यमा आयोजित High Level Policy Forum on Sustainable Development Goals with Members of National Planning Commission and Secretaries of Government of Nepal अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भई नियमित विषयमा पृष्ठपोषण लिने दिने कार्य भएको ।

- यस अवधिमा श्रीमान् मुख्य सचिवज्यूबाट राष्ट्रिय योजना आयोगको पूर्ण बैठक, राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान समितिको बैठक एवं चौधौं योजना (२०७३/७४-२०७५/७६) को स्वीकृति सम्बन्धमा आयोजित बैठकमा सहभागी भई योजनागत सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरिएको।

- यस अवधिमा श्रीमान् मुख्य सचिवको अध्यक्षतामा निजामती कर्मचारीका लागि प्राप्त हुने छात्रवृत्ति वितरण, निजामती कर्मचारी सन्तति छात्रवृत्ति एवं सन्तति छात्रवृत्ति उपर गुनासो उजुरी सुनुवाइ समितिको बैठकहरू सम्पन्न भई विभिन्न निर्णयहरू गरिएको ।

- यस अवधिमा श्रीमान् मुख्य सचिवज्यूबाट राष्ट्रिय पुनः निर्माण निर्देशक समिति, लगानी बोर्ड,निजामती अस्पताल बोर्ड, स्थानीय निकाय पुनर्संरचना सहजीकरण समिति, केन्द्रीय न्याय क्षेत्र समन्वय समिति, व्यवस्थापिका संसदका विभिन्न समितिहरू, नगर विकास कोष, केन्द्रीय दैविक प्रकोप उद्धार समिति, भूकम्प सुरक्षा दिवस मूल समारोह समिति, जातीय भेदभाव तथा दलित अधिकार प्रवर्द्धन समिति, खानेपानी वितरण व्यवस्थापन लगायतका बैठकहरूमा नीतिगत, संस्थागत एवं प्रकृयागत सुधारका लागि सुझावहरू प्रस्तुत गर्नुभएको छ। निजामती अस्पतालका कार्यकारी निर्देशकको रिक्त पदमा खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट नियुक्ति गरी कार्य सुचारू भएको छ ।

४. **मुख्य सचिवज्यूबाट सार्वजनिक महत्वका विषयमा सरोकारवाला सार्वजनिक निकायका पदाधिकारीहरूलाई दिनुभएका निर्देशनहरू देहाय बमोजिम छः**

- २०७३।०७।०४ गते बसेको बैठकमा लोडसेडिङ न्यूनीकरण कार्ययोजना अनुसार लोडसेडिङ न्यूनीकरण हुने व्यवस्था मिलाउन सम्बद्ध निकायहरूलाई निर्देशन दिनुभएको छ ।

- अर्थ सचिव र अर्थ सचिव (राजस्व)लाई मिति २०७३।०८।२१ गतेको पत्रद्वारा संघीयताको कार्यान्वयनका लागि वित्तीय एवं श्रोत व्यवस्थापन र संस्थागत संरचना पूर्ण मितव्ययी भै कार्यसम्पादन गराउने सन्दर्भमा निर्देशन दिनु भएको छ ।

- २०७३।०९।२७ गते मुख्य सचिवको अध्यक्षतामा बसेको बैठकले पूर्वाधार सम्बद्ध आयोजनाहरूको संभाव्यता अध्ययन, प्राविधिक तयारी,छनौट, कार्यान्वयन र अनुगमन एवं मूल्यांकनमा प्रभावकारीता कायम गर्नको लागि पुँजीगत खर्चको अभिवृध्दी, आयोजनाहरूमा गुणस्तरीयता र आयोजनाहरूमा गरिने बजेट विनियोजनलाई यथार्थपरक बनाउन यस आर्थिक बर्षमा तत्काल गर्नुपर्ने सुधार र आगामी आर्थिक बर्षमा गर्नुपर्ने नीतिगत एवं कार्यविधिगत सुधारका क्षेत्रहरूको प्राविधिक दृष्टिकोण पहिचान गरी प्रतिवेदन पेश गर्न सडक विभागका महानिर्देशकको संयोजकत्वमा अन्य सम्बद्ध निकायहरूका पदाधिकारीहरू सम्मिलित अध्ययन तथा सुझाव समिति गठन गर्ने । साथै विगतमा सम्पन्न पूर्वाधार सम्बद्ध विभागका महानिर्देशकहरूको बैठकको प्रगति समेत माग गर्ने एवं आयोजनाहरूमा खर्च नै नहुने र भएको खर्चमा समेत गुणस्तरियता कायम नहुने, एकै प्रकृतिका बेरुजू दोहोरिने र बेरुजूको मात्रा बढ्दै जाने स्थितिलाई नियन्त्रण गरी पूँजीगत खर्चमा वृद्धि गर्न सम्बद्ध विभागका महानिर्देशकले अनिवार्य रूपमा बर्षको एक पटक आफू मातहत रहेका प्रत्येक आयोजनाको स्थलगत निरिक्षण गरि सोको प्रतिवेदन सम्बद्ध मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाउने र आयोजनाको कार्यान्वयनमा देखिएका समस्यालाई अनुगमनका क्रममा तत्कालै निर्णय गरी समाधान गर्ने लगायतका निर्णयहरू भई उल्लिखित निर्णय कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित निकायमा पठाइएको छ ।

- मुख्य सचिवज्यूको सकृयतामा नेपालका पाँच वटै क्षेत्रीय प्रशासन कार्यालयहरूमा नागरिकहरूका गुनासाहरूलाई संबोधन गर्नका लागि Hello सरकारको कक्ष खोली सञ्चालन गरिएको छ ।

- यस अवधिमा श्रीमान् मुख्य सचिवज्यूबाट सार्वजनिक सरोकारका विषयहरूमा सरकारले लिएको पहलकदमीको बारेमा विभिन्न मिडियाहरू मार्फत आम नागरिकलाई जानकारी गराउने कार्य भएको छ ।

- यस अवधिमा मुख्य सचिव काठमाडौं विश्वविद्यालयको दीक्षान्त समारोह, ICIMOD द्वारा आयोजित कार्यक्रम एवं Asia Pacific Leader Summit लगायतका कार्यक्रमहरूमा सहभागी हुनु भएको छ।

- यस अवधिमा मुख्य सचिवबाट विभिन्न समितिहरूलाई आवश्यक निर्देशन, सहजीकरण, समन्वय र सुझाव दिनुभएको छ ।

५. मुख्य सचिवबाट भएका स्वदेश/विदेश भ्रमण/भेटघाट

- ५ देखि १२ नोभेम्बर २०१६ तद्नुसार २०७३।०७।२० देखि २०७३।०७।२७ सम्म केन्याले संविधान कार्यान्वयनको सन्दर्भमा अवलम्बन गरेको प्रशासनिक पुनर्संरचनाको अवस्था अध्ययन गर्न उच्चस्तरीय अध्ययन भ्रमण टोलीमा सहभागी हुनु भएको छ ।

- १४ देखि १५ डिसेम्बर २०१६ तद्नुसार २०७३।०८।२९ देखि २०७३।०८।३० सम्म भारतको कलकत्तामा आयोजित Indo-Asia Connectivity for Shared Prosperity Conference कार्यक्रममा प्रमुख अतिथिका रूपमा सहभागी भै Key note speech दिनुभएको ।

- Swiss Ambassador Dr. Jorg Friden लाई कार्यकक्षमा भेटघाट गर्नुका साथै नेपाल सरकारका सचिवहरूको बैठकमा Columbia University का Profeessor Jeffrey D.Sachs को उपस्थितिमा High Level Policy Forum on the SDGs बिषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ।

- २०७३।०७।०७ देखि २०७३।०७।०९ सम्म आयोजित संघीयता कार्यान्वयन तथा प्रशासन पुनर्संरचना विषयक कार्यक्रममा कैलाली तथा डडेलधुरा जिल्लामा र अन्य जिल्लाहरूमा समेत भ्रमण गर्नु भएको छ।

- मिति २०७३/०९/०८ गते विराटनगरमा आयोजित महामहिम राष्टपतिद्वारा उद्घाटन भएको सातौं राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिताको कार्यक्रममा सहभागी हुन भएको छ ।

- मुख्य सचिवज्यूको सकृयतामा प्रारम्भिक प्राविधिक प्रतिवेदन तयार भै १० जना नेपाल सरकारका सचिवहरूका बैठक बोलाई आयोजना कार्यान्वयन गर्ने मुख्य

निकाय तय गरी अर्थ मन्त्रालयसँग समन्वय गरी रूपाताल संरक्षणका लागि कार्यक्रम सञ्चालन हुनुका साथै मिति २०७३/०९/१७ गते रूपाताल संरक्षण एकीकृत विकास परियोजना कार्यालयको समुद्घाटन कार्यक्रममा सहभागी हुनु भएको छ । सोही दिन कास्की जिल्लामा सात ताल रिङरोड पर्यटन मार्ग विकास समितिबाट गरिने सम्मान कार्यक्रमको प्रमुख आतिथ्यता गर्नुभएको छ ।

६. वागमती सफाईसम्बन्धी बैठक:

मुख्यसचिवको सचिवालयले बागमती सफाई अभियान सुरू भए देखि नै सरसफाई व्यवस्थापन भित्र पर्ने सबै काम गर्दै आएको र मुख्यसचिवज्यू काठमाडौंमा रहदाको हरेक हप्ताको शनिवार वागमती सफाईमा सकृय सहभागी हुँदै आउनु भएको छ । मिति २०७३ साल पुस ८ गते मुख्य सचिवज्यूको समुपस्थितिमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा वागमती सरसफाईका लागि सञ्चालित कार्यहरूको समीक्षा गर्दै आगामी कार्यक्रमहरूलाई थप प्रभावकारी र व्यवस्थित गर्न सो अभियानसँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने मन्त्रालयहरू, सुरक्षा निकायका पदाधिकारीहरू एवं अभियन्ताहरूको सहभागितामा बैठक बसेको छ ।

७. मुख्यसचिवको सचिवालयबाट सम्पादित अन्य कार्यहरू:

- यस अवधिमा भएका ३ वटा सचिव बैठकको व्यवस्थापनका लागि नेपाल सरकारका हरेक सचिवज्यूहरू रहने निकायबाट एजेण्डा संकलन, त्यसको समष्टिकरण, मुख्य सचिवज्यू समक्ष पेश, अन्तिमिकरण, उक्त अन्तिम एजेण्डा सचिवज्यू रहने हरेक निकायहरूमा पत्राचार, बैठकको लागि हरेक निकायमा पत्राचार, बैठक व्यवस्थापन, निर्णयको ड्राफ्ट, अन्तिमिकरण, निर्णय कार्यान्वयनको समन्वय, कार्यान्वयन प्रगतिको विवरण संकलन, कार्यान्वयनको एकीकृत प्रगति तयारी, महत्वपूर्ण निर्णय कार्यान्वयन र सम्बन्धित निकायहरूबाट भएको कार्यान्वयनको follow up गर्ने लगायतको कार्यसम्पादनमा समन्वय सहजीकरण गर्ने कार्य गरिएको ।

- वागमती सफाईका लागि नियमित एस. एम. एस र अन्य विविध विषयमा भएका बैठकहरूको लागि पत्राचार, एस.एम.एस, बैठक व्यवस्थापनका अन्य कार्यहरू प्रत्येक हप्ता १ पटक गरी यस अवधिमा १०८ पट उल्लिखित कार्यहरू गरिएको । यस अतिरिक्त सम्वन्धित निकायहरूमा निर्णयको पत्राचार गरिएको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक समन्वय गरिएको ।

- मुख्यसचिवज्यूबाट भएका भ्रमण/अवलोकनका क्रममा सम्पर्क अधिकारीका रूपमा आवश्यक सहजिकरण र सहयोग गरिएको ।

- मुख्यसचिवज्यूको आदेश/ निर्देशानुसार सेवा प्रवाह एवं नागरिकका गुनासो उपर आवश्यक कार्य गरिएको।

- विभिन्न पत्रपत्रिकामा प्रकाशित सार्वजनिक सरोकारका विषयहरूमा प्रकाशन भएका समाचार पत्रहरूको सम्बन्धमा मुख्य सचिवज्यूबाट ध्यानाकर्षण भई सो विषयको यथार्थ के हो सत्यतथ्य छनविन गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने सम्बन्धमा निर्देशन भए अनुसारको पत्राचार, त्यसको प्रतिउत्तरको अभिलेखन, समन्वय गर्ने कार्य दिनमा करिव ३/४ वटाका दरले यो अवधिमा करिब ४०० जति पत्रहरू लेख्ने, सम्बन्धित निकायहरूमा पठाउने र त्यसको गर्ने कार्य गरिएको ।

- यो अवधिमा करिब २५ वटा विदेशी प्रतिनिधि मण्डलहरूलाई भेटघाट व्यवस्थापन (संचार, समन्वय, वैठक, सत्कार) गराईएको।

- सचिवालय प्रशासन नियमित सञ्चालनका आवश्यक कामहरू सम्पादन गरिएको ।

- सचिव बैठकबाट भएका निर्णयहरूको जिल्लास्तरमा कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गरिएको ।

- सचिवालयको नियमित सरसफाई एवं हरियाली व्यवस्थापन गरिएको साथै logistic सम्बन्धी व्यवस्थापन गरिएको।

- यस अवधिमा करिव ८५० पत्र र ७० टिप्पणीहरूको e-registration, forward र necessary action मार्फत निप्टारा लगाउने कार्य भएको ।

- श्रीमान् मुख्य सचिवज्यू/सचिवज्यू/महाशाखा प्रमुखज्यूबाट प्राप्त निर्देशानुसारको कार्यहरू यथाशीघ्र कार्यान्वयन गरिएको ।

- शाखा, महाशाखावाट भएका बैठक, छलफल कार्यक्रमको SMS, माइन्यूट गर्ने अन्य व्यवस्थापकीय कार्यहरू समेत सम्पादन गरिएको ।

- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका सचिवज्यूहरूवाट भएको आदेशानुसार कार्य सम्पन्न गर्ने गरिएको ।

- अन्य मन्त्रालयहरूका सचिवहरूले मुख्यसचिवज्यूको अध्यक्षतामा गराउने बैठकको सम्पूर्ण व्यवस्थापकीय कार्य गरेको ।

- मुख्यसचिवज्यूवाट भएका लिखित निर्देशनहरूको Digitalize गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिएको ।

- मुख्यसचिवज्यू समक्ष प्राप्त हुने प्रतिवेदन लगायतका कागजातहरूको अभिलेख राख्ने कार्य भएको ।

- सचिव बैठक र अन्य महत्वपूर्ण बैठकहरूको निर्णय जिल्लातहमा तुरुन्तै कार्यान्वयन गर्नु पर्ने भएमा तुरून्त E-Mail मार्फत ७५ वटै प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरूलाई पठाउने कार्य भएको ।

सामान्य प्रशासन शाखाको गतिविधिहरू

- यस कार्यालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको आ.व. २०७२/७३ को तलबी प्रतिवेदन तयार गरी निजामती किताबखानामा पारितको लागि पठाइएको ।

- जिन्सी निरीक्षण सम्बन्धी कार्य सम्पन्न गरिएको ।

- Surveillance and Power Backup System तथा जामर, इलेक्ट्रिक व्यारियर र Flap Gate खरिद गर्ने कार्य अन्तर्गत पर्न आएका टेण्टरहरूमध्ये कुनै पनि सारभूत रूपमा प्रभावग्राही नभएकोले पुनःटेण्डर प्रकृयामा रहेको ।

- Switch Optical Fiber प्रयोग गरी कार्यालयको नेटवर्किङ्ग गर्ने कार्यको लागि वस्तु तथा सेवा खरिद प्रकृया अगाडि बढाइएको ।

- यस कार्यालयको सामान्य प्रशासन शाखाबाट सम्पादन हुने कर्मचारी प्रशासनसम्बन्धी विदा अभिलेख अद्यावधिक, रमाना, अवकाश आदिको सम्बन्धित निकायमा पत्राचार, कार्यालयमा तथा पदाधिकारीहरूका लागि सवारी साधन र इन्धनको व्यवस्थापन, कार्यालय तथा परिसरको नियमित सरसफाइ लगायत दैनिक कार्यहरू सम्पादन गरिएको।

- यस कार्यलयमार्फत नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) मा पेश गर्नुपर्ने प्रस्तावहरू तयार गरी पेश गरिएको साथै स्वीकृत प्रस्तावहरू सम्बन्धित निकायहरूमा प्रेषित गरिएको ।

आर्थिक प्रशासन शाखाको गतिविधिहरू

आर्थिक व्यवस्थापन

सरकारी कोषहरूको संचालन, बजेट तर्जुमा, निकासा तथा खर्चको लेखा राख्ने, वित्तीय विवरणहरू तयार गर्ने, आन्तरिक नियन्त्रणको व्यवस्था मिलाउने, लेखा परीक्षण गराउने, बेरूजुको लागत राख्ने, बेरूजु फछ्र्यौट र तहसिल गर्ने/गराउने आदी कार्यहरू आर्थिक व्यवस्थापन भित्र सम्पन्न हुने गर्दछन् । वित्तीय प्रतिवेदनको निष्पक्षता, शुद्धता र कुशल व्यवस्थापनबाट आर्थिक अनुशासन कायम गर्न सहयोग पुग्दछ । स्वच्छ आर्थिक प्रशासन

सुशासनको मेरूदण्ड हो । चुस्त वित्तीय अनुशासन, पारदर्शिता एवं विधिको पालनाको माध्यमबाट प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयलाई सुशासनको नेतृत्वदायी तथा उत्कृष्ट निकाय बनाउने क्रममा नियमित कामहरूका अतिरिक्त विभिन्न सुधारका कार्यहरू समेत गरिंदै आएको छ । आर्थिक प्रशासन तर्फ आ.व. ०७३/७४ को पौष महिना सम्ममा गरिएका प्रमुख कार्यहरूलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

प्रमुख सुधारका कामहरुः

- चालु आ.व. देखि यस कार्यालयमा नेपाल सार्वजनिक लेखामान (Nepal Public Sector Accounting Standards - NPSAS) अनुरूपको नगदमा आधारित सार्वजनिक गरिने वित्तीय विवरण (general purpose financial statements) तयार गर्ने उद्देश्यले महालेखा नियन्त्रक कार्यालयवाट मिति २०७३।९।१४ र १५ गते आयोजना भएको NPSAS कार्यशालामा यस शाखावाट सहभागि भएको ।

- नेपाल सार्वजनिक लेखामान अनुरूपको नगदमा आधारित सार्वजनिक गरिने वित्तिय विवरण तयारको लागि यस कार्यालय र मातहतका सवै कार्यालयको म्यापिङ गरी आर्थिक विवरण संकलनको कार्य भएको । मातहत निकायहरूवाट आर्थिक विवरणहरू संकलन गर्ने कार्य जारी रहेको ।

- विगतमा महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट औंल्याइएका विषय वस्तुहरू प्रगति ढाँचा, खरिद योजना, सोझै खरिद, आन्तरिक नियन्त्रण कार्यविधि, मर्मत, बैठक भत्ता, खाजा/खाना खर्च एवं टेण्डर प्रक्रियामा देखिएका समस्याहरू क्रमशः सम्बोधन गर्दै लगिएको छ । प्रक्रिया नपुऱ्याई गरेका कामहरू भनी औंल्याइएका विषयहरूलाई पनि प्रक्रियामा लग्ने कार्य भएको छ । यस अवधिमा गत आ.व.को स्रेस्ताको अन्तिम लेखा परीक्षणको कार्य सम्पन्न भइ प्रारम्भिक प्रतिवेदनको जबाफ पठाउने तयारीमा रहेको ।

- यस अवधिमा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय सिंहदरवार भुक्तानी केन्द्र ४ वाट आर्थिक विवरणहरू प्रमाणित गर्ने कार्य समय अगावै सम्पन्न भएको छ ।

- तलवी प्रतिवेदन पारित गराउनका लागि आवश्यक विवरणहरू तयार गरी निजामती किताबखानामा पठाइएको छ ।

- आफ्नो र मातहत निकायहरूको आ.व. ०७३/७४ को लागि जिम्मेवारी सरेको कुल बेरुजू रू. ४९ करोड ९० लाख मध्ये पौष महिना सम्ममा ३७ करोड ३१ लाख २७ हजार फछ्र्यौट भई ७५ प्रतिशत प्रगति हासिल भएको छ । यस कार्यालयको मात्र रू. ५ लाख बेरुजू रहेकोमा यस अवधि सम्ममा कुनै पनि फछ्र्यौट नभइ प्रगति शून्य

देखिएको छ । यसो हुनुमा आर्थिक बर्ष ०६०/०६१ भन्दा अगाडीको मन्त्रिपरिषदका सदस्यहरूले लिएको दशै खर्च असुल हुन नसक्नु प्रमुख कारण रहेको छ ।

- आर्थिक प्रशासन शाखाबाट सम्पादन भएका कामहरूको जानकारी e-mail मार्फत सम्बन्धित शाखा महाशाखा प्रमुखलाई दिने गरिएको छ ।

आर्थिक प्रशासन शाखाको आ.व. ०७३/७४ को यस अवधिका नियमित कार्यहरुः

- यस कार्यालयबाट आर्थिक व्यवस्थापनको लागि दुई किसिमका खाता संचालन हुँदै आएको छ । एक किसिमको खाता प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको लागि विनियोजित बजेटसँग सम्बन्धित छ भने अर्को किसिमको खाता यस कार्यालयमा रहेका कोषहरूको संचालनसँग सम्बन्धित छ । पहिलोमा २ वटा शीर्षक र दोस्रोमा ३ वटा कोषहरू रहका छन् । साथै राजश्व र धरौटी तर्फ पनि कारोवार हुने गरेको छ ।

- आ.व. ०७३/७४ मा यस कार्यालय र मातहत निकायहरूलाई रू. ८९,७४,०९,४८,०००।- बराबरको अख्तियारी प्रदान गरिएको (तालिका १ अनुसार)। यस कार्यालयलाई मात्र प्राप्त बजेट अख्तियारी रू.४३,८०,४९,०००।- र बजेट निकासा/ भुक्तानी आदेश रू. १५,९९,०९,०००।- (तालिका २ अनुसार) खर्च गरिएको छ ।

- राजश्व तर्फ लिलाम, ठेक्का पट्टा र बेरुजू दाखिला गरी रू. ००।- आम्दानी भएको छ। त्यस्तै धरौटी तर्फ आ.व. ०७३/७४ को शुरूमा रू. ३२,२९,६४७।५६ जिम्मेवारी सरेको छ । चालु आ.व.को पौष मसान्त सम्म रू. १५,९५,७२९।- धरौटी दाखिला भएको छ र रू. ४,१७,०००।- धरौटी फिर्ता भएको छ ।

- सबै बजेट उपशीर्षकहरूको खर्चको हिसाब रितपूर्वक राखी वित्तीय प्रतिवेदनहरू तयार गरी सम्बन्धित निकायहरूमा पठाइएको छ ।

- यस अवधिमा प्रथम चौमासिकका खर्चहरू सार्वजनिक गरिएको ।

- सम्माननीय प्रधानमन्त्री, माननीय मन्त्री, माननीय राज्यमन्त्रीज्यूहरू लगायत सचिवालयका कर्मचारीहरूको तलब/भत्ता/दैनिक भ्रमण भत्ता लगायतका सुविधाहरू भुक्तानी गरिएको छ । भुक्तानीको लागि प्रकृया नपुगेको अवस्थामा प्रकृया पुऱ्याउन चाहिने कागजातहरू सम्बन्धित पक्षसँग माग गर्ने गरिएको छ ।

- आर्थिक प्रशासनसँग सम्बन्धित माग गरिएको राय समयमै उपलब्ध गराइएको र महाशाखा प्रमुख, सचिवज्यूहरू र मुख्य सचिवज्यूबाट प्राप्त निर्देशनहरू कार्यान्वयन गरिएको छ ।

- शाखा अन्तर्गतको कामहरूमा सम्बन्धित मन्त्रालय एवं अन्य कार्यालयहरूमा पत्राचार तथा तरताकेता गरेको र आर्थिक अनुशासन कायम गर्न/गराउन सहयोगीको भूमिका निर्वाह गरिएको छ ।

तालिका १

आ.व. ०७३/७४ को

यस कार्यालय र मातहत निकायहरूलाई दिएको बजेट अख्तियारी

रू. हजारमा

सि.नं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७२/७३ को विनियोजित बजेट		
			चालु	पूँजीगत	जम्मा
१	३०१०११	मन्त्रिपरिषद्	१६४७२८	०	१६४७२८
२	३०१०१३	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२३५४४०	२४१२५	२५९५६५
३	३०१०१५	गरिबी निवारण कोष	३८२२८६६	०	३८२२८६६
४	३०१०२०	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	१६४४६१	१४८९०	१७९३५१
५	३०१०२२	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	३१५१४	२१८८६	५३४००
६	३०१०२५	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	९०००३	७४१५१	१६४१५४
७	३०१०३०	क्षेत्रीय प्रशासन कार्यालय	८४४३९	५२५०	८९६८९
१२	३०१०३१	लगानी बोर्डको कार्यालय	४६८७६	६४९२५	१११८०१
१२	३०१०३२	राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण	१५९५९५	१०९९५	१७०५९०
१३	३०११०१	सूचना प्रविधि विकास आयोजना	१०२५६	८३१३६५	८४१६२१
१४	३०११०२	कर्णाली विकास आयोग	२३९६१	८२५	२४७८६
१५	३०११०३	सुदूरपश्चिम विकास आयोग	२३०३२	१३२६	२४३५८
१६	३०१८०१	राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण कोष	४९६०८०३२	३४२२६००७	८३८३४०३९
		जम्मा	**५४४६५२०३**	**३५२७५७४५**	**८९७४०९४८**

तालिका २

यस कार्यालयलाई प्राप्त बजेट अख्तियारी र खर्च विवरण

रू. हजारमा

सि.नं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	वार्षिक बजेट	पौष सम्मको खर्च
१	३०१०११३	मन्त्रिपरिषद्	१६४७२८	७५५३९
२	३०१०१३३	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२३५४४०	८०७८८
३	३०१०१३४	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२४१२५	२३५५
४	३०११०१३	सूचना प्रविधि विकास आयोजना	१०२५६	६०१
५	३०११०१४	सूचना प्रविधि विकास आयोजना	३५००	६२६
		जम्मा	**४३८०४९**	**१५९९०९**

सूचना प्रविधि शाखाको गतिविधिहरू

- स्वचालित कार्यालय प्रणालीलाई सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूको निवास बालुवाटारमा समेत विस्तार गरिएको ।

- कार्यालय समयमा यस कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारी हरू बाहिर आते जाते समय जनाउ गर्ने प्रणालीको विकास गरि लागू गरिएको

- सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूबाट मिति २०७३/०४/२३ गते नेपाल सरकारका सबै मन्त्रालय/निकायका सचिव तथा विशिष्ट श्रेणीका कर्मचारीहरूलाई दिनुभएको २८ बुदे निर्देशनको कार्ययोजना को अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्न को लागि Reporting Features सहितको निर्देशन कार्ययोजना System निर्माण गरि लागू गरिएको ।

- नेपाल सरकारका सबै मन्त्रालय/निकायका सचिव तथा विशिष्ट श्रेणीका कर्मचारीहरूलाई mail.nepal.gov.np को इमेल सेवा प्रदान गरिएको ।

- यस कार्यालयको परिसर तथा कार्यालय भित्रको Activities Monitoring गर्नको लागि आवश्यक पर्ने IP Camera System को Specification , Costing तथा Evaluation गर्ने कार्यको लागि परामर्श उपलब्ध गराईएको ।

- यस कार्यालयको Cabinet तथा अन्य Meeting Hall हरूमा Mobile Signal Jammer जडान गर्ने कार्यको लागि आवश्यक Specification , Costing तथा Evaluation गर्ने कार्यको लागि परामर्श उपलब्ध गराईएको ।

- हेल्लो सरकारकक्ष ले हाल प्रयोग गरिरहेको गुनासो ब्यबस्थापन प्रणालीलाई स्तरोन्नति गर्नको लागि (Re-Design को लागि) आवश्यक Terms of Reference, Costing आदि तयार गर्ने कार्य गरेको |

- कार्यालयको Network ब्यबस्थापनको लागि खरिद गर्नुपर्ने Switch, Router, Fiber Optics आदि सम्बन्धी बस्तु तथा सेवा खरिद गरि जडानको लागि आवश्यक Specification , Costing तथा Evaluation गर्ने कार्यको लागि परामर्श उपलब्ध गराईएको |

प्रेस तथा बैदशिक सम्बन्ध शाखाको गतिविधिहरू

- आर्थिक बर्ष २०७२/२०७३ को कात्तिक, मंसिर, पौष महिनामा नेपालका लागि अष्ट्रेलिया र थाइल्याण्डको प्रस्तावित आवासीय राजदूत पदमा नियुक्तिका लागि सम्माननीय राष्ट्रपतिसमक्ष सहमति तथा सिफारिस गरिएको साथै होली सीको नेपालका लागि प्रस्तावित गैरआवासीय राजदूतको नियुक्तिका लागि सम्माननीय राष्ट्रपतिसमक्ष सहमति तथा सिफारिस गरिएको।

- कार्यालयबाट विभिन्न विषयमा जारी भएका सबै प्रेस विज्ञप्तिहरू तयार गरी कार्यालयको वेवसाइट (www.opmcm.gov.np) मा राखिएको साथै प्रचार प्रसारका लागि मिडियाहरूमा समेत पठाइएको।

- कार्यालयका महत्वपूर्ण सूचना प्रवाहका लागि १६१८०७०७०११११ को अडियो नोटिस वोर्डको संचालन गरिएको र यसमा सामयिक रुपमा अद्यावधिक गरिएको ।

- सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यू समक्ष विभिन्न संघ/ संस्थाहरूबाट माग भई आएका शुभकामना सन्देशको ड्राफ्ट तयार गरिएको।

- सूचना उपलब्ध गराई पाउँ भनी प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपिषद्को कार्यालयका सूचना अधिकारीलाई सम्बोधन गरी प्राप्त भएका निवेदनमा आवश्यक कारवाही गरी माग बमोजिमको सूचना उपलब्ध गराइएको र प्राप्त हुन आएका अन्य निकायसंग सम्बन्धित निवेदनहरू आवश्यक कारवाहीका लागि तत् तत् निकायमा लेखी पठाइएको।

- सूचनाको हक सम्वन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयसँग सम्बन्धित साउन, भदौ, असोज महिनाको विवरण सार्वजनिक गरि सो विवरण कार्यालयको वेबसाइटमा राखिएको। साथै सो विवरण राष्ट्रिय सूचना आयोगमा समेत पठाइएको ।

- प्रत्येक दिन विभिन्न दैनिक तथा साप्ताहिक पत्रिकाकाहरूमा प्रकाशित हुने समाचारहरू मध्ये जनताका दैनिक सरोकारसँग सम्बन्धित समाचारहरू संकलन र फोटोकपी गरी श्रीमान मुख्यसचिवज्यूको सचिवालयमा उपलब्ध गराइएको ।

आर्थिक तथा पूर्वाधार विकास शाखाको गतिविधिहरू

- भुकम्प पीडित आवास निर्माण अनुदान कार्यविधि सम्बन्धमा मिति २०७३।०८।०१ गतेका दिन यस कार्यालयका सचिव टंकमणि शर्माज्यूको अध्यक्षतामा बैठक बसी कार्यविधिको संशोधित मस्यौदामा गुठी जग्गा, मोही लागेको जग्गा, बस्ती स्थानान्तरण गर्नुपर्ने र सार्वजनिक जग्गामा बसोबास गरेका व्यक्तिहरूलाई व्यवस्थापन गर्ने विषय समावेश गरी सहजीकरण गरिएको ।

- सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री पुष्पकमल दाहाल "प्रचण्ड"ज्यूको समुपस्थितिमा मिति २०७३/८/२७ गते काठमाण्डौं उपत्यका र देशका अन्य भागहरूलाई पूर्ण रूपमा लोडसेडिङ्ग मुक्त राख्ने, विद्युत चुहावट नियन्त्रण गर्ने तथा दीर्घकालीन रूपमा विद्युत उत्पादन, प्रसारण र वितरणको कामलाई रणनीतिक रूपमा प्रभावकारी बनाउने सन्दर्भमा माननीय ऊर्जा मन्त्री, नेपाल सरकारका मुख्य सचिव लगायत विभिन्न मन्त्रालयका सचिवहरू, नेपाल विद्युत प्राधिकरण र सुरक्षा निकायका उच्च पदस्थ पदाधिकारीहरू समेतको बैठकमा सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूले दिनुभएको निर्देशन कार्यान्वयनका गर्न समन्वय र सहजीकरण गरिएको ।तदअनुरूप जनताले ऊर्जा व्यवस्थापनमा सहजता अनुभूति गरेको नतिजा प्राप्त भएको छ ।

- सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री पुष्प कमल दाहाल "प्रचण्ड"ज्यूको समुपस्थितिमा मिति २०७३/९/२१ गते बसेको बैठकमा प्रधानमन्त्रीले दिनुभएको निर्देशनलाई कार्यान्वयन गर्न के.यु.के.एल. द्वारा "खानेपानी चुहावट नियन्त्रण अभियान २०७३" कार्ययोजना तयार भई यस कार्यालयमा पेश भएको । सो कार्ययोजनाको कार्यान्वयनमा समन्वय गर्न लागि खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालयलाई निर्देशन दिइएको ।

- नेपाल उद्योग परीसंघले आयोजना गर्न लागेको पूर्वाधार सम्मेलनलाई सम्बद्ध मन्त्रालयले आ-आफ्नो तहबाट सहयोग गर्ने र आवश्यक सहभागिता जनाउन सम्बन्धित निकायसंग समन्वय बैठक सम्पन्न भएको छ ।

- राष्ट्रिय गौरव तथा राष्ट्रिय महत्वका प्राथमिकता प्राप्त विभिन्न आयोजानहरूको सचिवस्तरबाट समेत स्थलगत निरीक्षण तथा अनुगमन गरी कार्यक्षेत्रमा देखिएका समस्या तथा उक्त आयोजनालाई गुणस्तरीय ढंगले समयमै सम्पन्न गर्न अवलम्बन गर्नुपर्ने उपायहरूका विषयमा सम्बद्ध पदाधिकारी तथा निकायहरूसंग छलफल गरी निर्देशन दिइएको छ ।

- सम्माननीय प्रधानमन्त्री पुष्प कमल दाहाल (प्रचण्ड)ज्यूबाट विभिन्न ठाउँको स्थलगत भ्रमणका सिलसिलामा सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूलाई सम्बोधन गरी आएका व्यक्ति तथा निकायका मागपत्र, निवेदन, ज्ञापनपत्रहरूलाई सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाइएको छ।

- श्रीमान मुख्य सचिव डा. सोमलाल सुवेदीज्यूको अध्यक्षतामा पूँजीगत खर्च अभिवृद्धि र पूर्वाधार विकासमा समन्वय सम्बन्धमा बैठक बसी पूर्वाधार संग सम्बद्ध आयोजनाहरूको संभाव्यता अध्ययन, प्राविधिक तयारी, छनौट, कार्यान्वयन र अनुगमन एवं मूल्यांकनलाई प्रभावकारी बनाउन पुँजीगत खर्चको अभिवृद्धी गर्न आयोजनाहरूमा गुणस्तरीयता हासिल गर्न र आयोजनाहरूमा गरिने बजेट बिनियोजनलाई यथार्थ परक बनाउन यस आर्थिक वर्षको बाँकी अवधिमा गर्नुपर्ने सुधार र आगामी आर्थिक वर्षमा गर्नुपर्ने नीतिगत एवं कार्यविधिगत सुधारका क्षेत्रहरूको प्राविधिक दृष्टिकोणबाट पहिचान गर्न सडक विभागका महानिर्देशकको संयोजकत्वमा १५ दिनभित्र यस कार्यालयमा एकीकृत प्रतिवेदन पेश गर्नका लागि अध्ययन तथा सुझाव समिति गठन गरिएको छ ।

आर्थिक नीति विश्लेषण शाखाको गतिविधिहरू

क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी दुई दिवसीय कार्यक्रम सम्पन्न

नेपाल सरकारका सबै मन्त्रालयहरूको नीति तर्जुमा अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्यमा प्रत्यक्ष रूपमा कार्यरत पदाधिकारीको आर्थिक नीति विश्लेषण शाखाको आयोजनामा नीति विश्लेषणको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यक्रम मिति २०७३ पौष २५ र २६ गते सिंहदरवार, काठमाडौंमा सम्पन्न भयो । कार्यक्रमको समुद्घाटन नेपाल सरकारका मुख्य सचिव डा. सोमलाल सुवेदीले गर्नुभयो । उक्त कार्यक्रममा मुख्य सचिव सुवेदीले सबै नीतिहरूको मार्ग दर्शन संविधान भएको हुँदा संवैधानिक व्यवस्था र त्यसको भावना अनुसार सार्वजनिक नीतिहरू तर्जुमा गर्ने तथा नीति कार्यान्वयन गर्दा जनतालाई पहिलो प्राथमिकता (Putting People First) मा राखी जराधार तहका नागरिकको जीवनमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउन सकृयतापूर्वक लागि पर्न निर्देशन दिनुभयो । यस्ता कार्यक्रमबाट मन्त्रीपरिषद्मा पेश गरिने प्रस्तावहरुको गुणस्तर बृद्धि हुनुका कर्मचारीको नीति व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि भइ नीतिका सबै पक्षहरूमा सुधार हुने अपेक्षा सहित कार्यक्रम सफलताको शुभकामना व्यक्त गर्नुभयो ।

उक्त कार्यक्रममा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्री परिषदको कार्यालयका सचिवहरू श्री टंकमणि शर्मा र श्री दिनेश कुमार थपलियाले सार्वजनिक नीति तर्जुमाका व्यवहारिक पक्षहरू, वर्तमान अवस्था, समस्या समाधानका विषयमा प्रशिक्षण दिनुभएको थियो । त्यसै गरी सार्वजनिक नीतिको सैद्धान्तिक पक्षहरू, नीति तर्जुमामा अन्तरराष्ट्रिय सन्धी/ महासन्धी/ कानूनी

पक्षसंगको अन्तरसम्बन्ध तथा सार्वजनिक नीति तर्जुमाको ढाँचागत एकरूपता सहित अन्तर निकायगत समन्वयको विषयमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्री परिषद्को कार्यालयका सहसचिवहरू श्री रामेश्वर दंगाल, श्री रमेश ढकाल, श्री बुद्धि बहादुर खड्काले प्रस्तुति गर्नु भएको थियो भने सार्वजनिक नीति प्रभावकारिताका लागि अपनाउनुपर्ने व्यवहारिक उपायहरूका बारेमा त्रिभुवन विश्व विद्यालयका प्रा. डा. श्रीकृष्ण श्रेष्ठले आफ्नो प्रस्तुति सहित धारणा राख्नु भएको थियो । दुई दिवशीय उक्त कार्यक्रममा सहभागीहरूको तर्फबाट सूचना तथा संचार मन्त्रालयका उपसचिव श्री रूद्रा शर्माले कार्यक्रम अत्यन्त उपयोगी रहेकोले मन्त्रिपरिषद्मा पेश गरीने प्रस्ताव लेखन, प्रतिवेदन गर्ने प्रणाली तथा खरिद प्रणालीमा पनि यस्ता क्षमता वृद्धिका कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने धारणा राख्नु भएको थियो । कार्यक्रममा विभिन्न निकायबाट ७० जनाको सहभागिता रहेको थियो ।

सामाजिक विकास शाखाको गतिविधिहरू

- मिति २०७३।०७।३० मा नेपाल सरकारका मुख्यसचिव डा. सोमलाल सुवेदीज्यूको संयोजकत्वमा परराष्ट्र र वाणिज्य मन्त्रालयका सचिवहरू सहभागी भएको बैठकबाट विशाखापट्टनम पोर्ट संचालन सम्बन्धमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय; अर्थ मन्त्रालय; परराष्ट्र मन्त्रालय र वाणिज्य मन्त्रालय समेतको प्रतिनिधि रहने गरी एक अध्ययन कार्यटोली पठाउने निर्णय भएको । निजीक्षेत्रको तर्फबाट सो पोर्टको अधिकतम उपयोग गर्न पहल गर्ने र उक्त पोर्ट संचालनमा नआएसम्म हाल भइरहेको व्यवस्थालाई उपयोग गर्ने निर्णय भएको ।

- मिति २०७३।०८।०३ मा नेपाल सरकारका मुख्यसचिव डा. सोमलाल सुवेदीज्यूको संयोजकत्वमा 'विभिन्न जिल्लामा व्याप्त कुपोषणको विषयमा अर्थ मन्त्रालय; शिक्षा मन्त्रालय; स्वास्थ्य मन्त्रालय र सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयका सचिवहरूको उपस्थितिमा बसेको बैठकले स्वस्थ्य मन्त्रालय लगायत विभिन्न मन्त्रालयहरूबाट संचालित पोषण सहयोग कार्यक्रम; सुनौला हजार दिन कार्यक्रम; बालबालिका अनुदान कार्यक्रम र दिवा खाजा जस्ता कार्यक्रमहरूलाई समन्वय गरी प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने विषयमा स्वास्थ्य मन्त्रालयको संयोजकत्वमा अर्थ मन्त्रालय; संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय र शिक्षा मन्त्रालयका प्रतिनिधिसहितको एक कार्यदलले १५ दिन भित्र प्रतिवेदन पेश गर्ने तथा आगामी वर्षको बजेट कार्यक्रममा पोषण सम्बन्धी कार्यक्रमहरू एकीकृत रूपमा सञ्चालन गर्न मानव विकास सुचकाङ्कमा पछि परेका जिल्लाका बालबालिकाहरूलाई कुपोषणमुक्त गराउन उपयुक्त कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने गृहकार्य स्वास्थ्य मन्त्रालयले अन्य मन्त्रालय/निकायसँग समन्वय गरी सम्पन्न गर्ने निर्णय भएको ।

- मिति २०७३।०८।०५ मा नेपाल सरकारका मुख्यसचिव डा. सोमलाल सुवेदीको संयोजकत्वमा अर्थ मन्त्रालय र सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयका प्रतिनिधिहरूको उपस्थितिमा बसेको बैठकले गरिब घरपरिवार पहिचानको कार्य सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयले १५ दिनभित्र सम्पन्न गरी प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय; अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालयमा उपलब्ध गराउने । गरिब लक्षित कार्यक्रमहरू लक्षित समुदायसँग पुगे नपुगेको एवं लाभान्वित भए नभएको सम्बन्धमा अर्थ मन्त्रालयले सम्बद्ध मन्त्रालयसँग जिल्लागत र कार्यक्रमगत स्थिति विवरण तोकिएको ढाँचामा माग गर्ने, गरिबसँग लक्षित कार्यक्रमहरूको कमी कमजोरी, सो को परिणाम र गुणस्तर अभिवृद्धि सम्बन्धमा राष्ट्रिय योजना आयोगले समीक्षा गर्ने तथा अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगले आगामी आ.व.का लागि गरिबका लागि सरकार विशेष अभियानसँगै सम्बद्ध गरेर गरिव लक्षित कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने तथा सो कार्यका बजेट तर्जुमाका लागि सिलिंग तथा निर्देशन उपलब्ध गराउँदा नै आवश्यक पहल गर्ने निर्णय गरिएको।

- मिति २०७३।०८।२० मा नेपाल सरकारका मुख्यसचिव डा. सोमलाल सुवेदीज्यूको संयोजकत्वमा विभिन्न सरोकारवाला मन्त्रालयहरूका सचिवहरूको उपस्थितिमा बसेको बैठकले विकास आयोजनाहरूलाई हदबन्दीभन्दा बढी जग्गा उपलब्ध गराउँदा शर्त तथा सूचक सम्बन्धमा सरोकारवाला मन्त्रालयहरूले ३ दिन भित्र भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयमा पेश गर्ने यसका आधारमा सो मन्त्रालयले परिमार्जित कार्यविधि तयार गर्ने निर्णय भएको ।

- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका सचिव रामकुमार आचार्यज्यूको संयोजकत्वमा कृषि विकास मन्त्रालय, बाहिरी चक्रपथ आयोजना प्रमुख लगायतको उपस्थितिमा बसेको बैठकले कीर्तिपुर नगरपालिका वडा नं.१४ चोभारमा निर्माण गरिने फलफूल तथा फूलको थोक बजार निर्माण र सोही स्थानबाट बन्ने बाहिरी चक्रपथको स्थलगत अध्ययन गर्ने निर्णय भएको ।

- मिति २०७३।०९।१८ मा सम्माननीय प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'को संयोजकत्वमा बसेको जातीय भेदभाव र छुवाछूत अन्त्य तथा दलित अधिकार प्रवर्द्धनसम्बन्धी उच्चस्तरीय समितिको बैठकले दलित अधिकारका सम्बन्धमा नेपालको संबिधान, ऐन, नियम र अन्य कानुनमा भएका व्यवस्थालाई सम्बन्धित मन्त्रालय/निकायले सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । जातीय भेदभाव तथा छुवाछूतको अन्त्य सम्बन्धी जिल्ला समन्वय समितिलाई पूर्णता दिई सक्रिय बनाउने र प्रतिवेदन प्रणालीलाई राज्यको तल्लो निकाय सम्म चुस्त, दुरुस्त बनाउन गृह मन्त्रालयलाई निर्देशन दिने तथा दलित हकहितमा विभिन्न विषयगत मन्त्रालयमार्फत

सञ्चालित कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन तत् तत् मन्त्रालयले अनुगमन र निगरानी बढाउन निर्देशन दिएको ।

योजना तथा अनुगमन शाखाको गतिविधिहरू

- मिति २०७३/०१/११ देखि नेपाल टेलिभिजनद्वारा प्रसारण हुँदै आएको **'प्रधानमन्त्री सँग सीधा कुरा'** कार्यक्रमको श्रव्य दृश्य सामाग्रीका आधारमा भाग २२ देखि भाग २५ सम्म अभिलेखीकरण गरिएको छ । साथै, उक्त कार्यक्रमबाट प्राप्त मन्त्रालयस्तरमा समाधान हुनुपर्ने १६ वटा गुनासाहरूको कार्यान्वयन अवस्था सम्बन्धमा अनुगमन गरी सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूलाई अवगत गराइएको छ। हालसम्म नेपाल टेलिभिजनबाट २५ वटा यस कार्यक्रमका श्रृङ्खलाहरू प्रसारित भइसकेका छन् ।

- सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ३८ बमोजिम नेपाल सरकारका मुख्यसचिवको अध्यक्षतामा गठित केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिका दुई (२) वटा वैठक सम्पन्न गरिएका छन्। पूँजीगत खर्चलाई गतिशीलता दिने विषयमा मिति २०७३।०७ ।२९ गते ४६औं बैठक आयोजना भई ६ वटा निर्णयहरू कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाइएको तथा सुशासन (व्यवस्थापन तथा संचालन) ऐन, २०६४ बमोजिम मन्त्रालयस्तर, क्षेत्रीयस्तर र जिल्ला स्तरमा गठन हुने अनुगमन समितिहरूलाई थप क्रियाशिल गराउने र अन्य समसामयिक जनसरोकारका विषयहरू मिति २०७३।०९ ।२६ गते ४७ औं बैठक आयोजना भई १७ वटा निर्णयहरू कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाइएको छ।

केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिको ४७ औं बैठकका निर्णयहरूः

१. सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ कार्यान्वयनलाई थप गतिशील तुल्याउने सम्बन्धमाः

क) आफ्नो क्षेत्रभित्रका क्षेत्रीय, अञ्चलस्तरीय एवं सरकारी सेवा प्रदायक निकायहरूको काम कारबाहीको नियमित अनुगमन एवं मूल्याङ्कन गरी सार्वजनिक सेवा वितरण प्रणालीलाई बढी व्यवस्थित र प्रभावकारी तुल्याउन सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ३८ तथा नियमावली, २०६५ को नियम २७ बमोजिम गठित **क्षेत्रीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति**लाई अझ गतिशील बनाउन सबै क्षेत्रीय प्रशासकहरूलाई निर्देशन दिने ।

ख) जिल्ला भित्रका सरकारी सेवा प्रदायक निकायहरूको काम कारबाहीको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी सार्वजनिक सेवा वितरण प्रणालीलाई बढी व्यवस्थित र प्रभावकारी तुल्याउन सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन)

ऐन, २०६४ को दफा ३८ तथा नियमावली, २०६५ को नियम २८ बमोजिम गठित **जिल्लास्तरीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति**लाई अझ गतिशील बनाउन ७५ वटै जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई निर्देशन दिने ।

ग) सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ३८ तथा नियमावली, २०६५ को नियम २९ बमोजिम प्रत्येक मन्त्रालयमा १५ दिनभित्र **मूल्याङ्कन तथा अनुगमन एकाइ** गठन गरी सक्रिय बनाउन सम्बन्धित मन्त्रालय/निकाय/आयोगका सचिवलाई निर्देशन दिने।

घ) जिल्लास्तरीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिले गरेको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यको प्रतिवेदन क्षेत्रीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिमा र क्षेत्रीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिले गरेको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यको प्रतिवेदन मूल्याङ्कन तथा अनुगमन एकाइ (मन्त्रालयमा गठित) मा नियमित रूपमा पठाउने व्यवस्था मिलाउन सम्बन्धित सबै पदाधिकारीहरूलाई निर्देशन दिने ।

ङ) मूल्याङ्कन तथा अनुगमन एकाइ (मन्त्रालयमा गठित) ले जनतामा प्रवाह भएको सेवा र सुविधा तथा सरकारी कामको सिलसिलामा प्राप्त उपलब्धि, प्रमुख घटना तथा तथ्याङ्कसम्बन्धी विवरण सङ्कलन गरी सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ३८ तथा नियमावली, २०६५ को नियम २६ बमोजिम गठित केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिमा नियमित रूपमा प्रतिवेदन पेश गर्ने व्यवस्था मिलाउन मन्त्रालय/मन्त्रालयस्तरीय निकायहरूका सबै सचिवहरूलाई निर्देशन दिने।

२. समसामयिक विषयहरूलाई समाधान गर्ने सम्बन्धमाः

क) कृषि क्षेत्रमा बिचौलियाका कारण वास्तविक किसानले कृषि उपजको उचित मूल्य नपाउने र उपभोक्ताले उचित मूल्यमा खरिद गर्न नपाउने अवस्था भै वस्तु र सेवाको सहज एवं सुलभ आपूर्तिको समस्या जटिल बन्दै गएकाले सो को नियन्त्रणका लागि ठोस कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्न गराउन कृषि विकास मन्त्रालयलाई निर्देशन दिने ।

ख) तरकारी, फलफूल लगायत दैनिक उपभोग्य खाद्य सामाग्रीहरूमा विषादीको प्रयोग लगायत अन्य मिसावट समेत भई उपभोक्ताहरूको स्वास्थ्यमा समेत नकारात्मक असर परिरहेको सम्बन्धमा विषादी लगायत खाद्य पदार्थमा हुने मिसावटलाई नियन्त्रण गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउन कृषि विकास

मन्त्रालय, आपूर्ति मन्त्रालय लगायत अन्य सम्बद्ध निकायहरूलाई विशेष निर्देशन दिने ।

ग) उपभोक्ताहरूको हक, हित र अधिकारलाई मध्यनजर राखी दैनिक उपभोग्य वस्तु (खाना पकाउने ग्याँस, मट्टीतेल, पेट्रोलियम पदार्थ, खाद्यान्न, तरकारी, फलफूल, औषधी आदि) को नियमित र सहज आपूर्ति तथा विक्री वितरणको व्यवस्था मिलाउन नियमित र आकस्मिक अनुगमन गरी प्रचलित कानुन बमोजिम आवश्यकता अनुसार बजार हस्तक्षेप गर्न र वस्तु तथा सेवा सर्वसुलभ गराउन आपूर्ति मन्त्रालयलाई निर्देशन दिने ।

घ) सर्वसाधारण नागरिकका दैनिक जीवनसँग सम्बन्धित सेवाहरू खानेपानी, बत्ती, बिजुली, टेलिफोन, फोहोरमैला व्यवस्थापन लगायत वस्तु र सेवा वितरण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाई नागरिकको जीवनयापनलाई थप सहज, सरल र सुविधायुक्त बनाउन संवेदनशील भई जिम्मेवारी पुरा गर्न सम्बद्ध निकायहरूलाई निर्देशन दिने ।

ङ) भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरू विशेष गरी मालपोत कार्यालय, नापी कार्यालय र भूमिसुधार कार्यालयहरूबाट प्रदान गरिने सेवा र सुविधाका सम्बन्धमा व्यापक रूपमा जनगुनासो बढेकाले तत् तत् निकायहरूबाट प्रदान गरिने सेवा वितरण प्रणालीलाई थप सरल, सहज, सुलभ एवं पारदर्शी गराई सेवा प्रवाहलाई नागरिक मैत्री बनाउन ठोस कार्ययोजना तयार गरी सो को कार्यान्वयन गर्न गराउन तथा ७५ वटै जिल्ला स्थित मालपोत कार्यालय, नापी कार्यालय एवं भूमिसुधार कार्यालयहरूमा पहिले आउने नागरिकलाई पहिले सेवा (First Come First Service) उपलब्ध गराउन अनिवार्य रूपमा टोकन प्रणाली लागू गर्ने गराउने।

च) कृषि, पशुपंक्षी लगायतका क्षेत्रमा नेपाल सरकारबाट प्रदान गरिने अनुदान प्रणालीलाई वास्तविक लाभग्राहीले मात्र प्राप्त गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाउन सम्बद्ध निकायहरूमा लेखी पठाउने ।

छ) हालै मात्र त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा सुनतस्करी जस्तो जघन्य घटना घटेको र उक्त तस्करीजन्य कार्यमा राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूको समेत संलग्नता रहेको भन्ने व्यापक जनचासोका सम्बन्धमा केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको र सो घटना सम्बन्धमा सत्य तथ्य बुझी दोषी उपर तत्काल कारबाही सुरू गर्न गृह मन्त्रालयले उच्चस्तरीय छानबिन समिति गठन गरी १५ दिनभित्र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा समेत प्रतिवेदन पेश गर्ने।

ज) शैक्षिक सत्र सुरु हुनु अगावै प्रत्येक विद्यार्थीले पाठ्यपुस्तक प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाउन तथा शिक्षक-विद्यार्थी अनुपातका आधारमा विद्यालय मर्जर गर्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउन शिक्षा मन्त्रालयलाई निर्देशन दिने ।

झ) सबै मन्त्रालय/केन्द्रीय निकायहरूले पाँच वटै क्षेत्रीय प्रशासन कार्यालयहरूसँग समन्वय गरी हेलो सरकारमा प्राप्त नागरिकका गुनासोहरूको यथाशीघ्र सम्बोधन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

ञ) महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय अन्तर्गत अन्तरदेशीय धर्मपुत्र तथा धर्मपुत्री व्यवस्थापन विकास समितिको स्वीकृतिबाट विदेशी अभिभावकले धर्मपुत्र वा धर्मपुत्रीको रूपमा कानुनतः ग्रहण गरेका नेपाली बालबालिकाको अवस्थाको अनुगमन नेपाली राजदुतावासबाट गराई नियमित प्रतिवेदन लिने व्यवस्था गर्न अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने प्रबन्ध मिलाउने र सो सम्बन्धी आवश्यक विवरण परराष्ट्र मन्त्रालयमार्फत नेपाली राजदुतावासहरूलाई सो समितिले उपलब्ध गराउने व्यवस्था समेत गर्ने ।

ट) काठमाडौं उपत्यकालगायत मुलुकका अन्य ठुला शहरहरूमा धुलो, धुवाँ तथा प्रदूषणका कारणबाट आम नागरिकहरूले कठिनाइ व्यहोर्नु परेको र जनस्वास्थ्यमा समेत प्रतिकूल असर परिरहेको सम्बन्धमा सम्बद्ध जिम्मेवार निकायहरूले धुलो, धुवाँ तथा प्रदूषण कम गर्ने तर्फ ठोस कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने एवं विकास निर्माणका कार्यहरू समन्वयात्मक रूपमा व्यवस्थापन गरी समयमै गुणस्तरीय रूपमा कार्यसम्पन्न गर्न विशेष ध्यान पुऱ्याउने ।

ठ) सार्वजनिक स्वास्थ्य संस्थाहरू, क्षेत्रीय, अञ्चल र जिल्ला अस्पतालहरू, स्वास्थ्य चौकी, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र लगायतका स्वास्थ्य संस्थाको जनशक्ति, औषधी उपकरण तथा सेवा सुविधाको अवस्था एवं निजी स्वास्थ्य संस्था, नर्सिङ होम र औषधी पसलहरूको मूल्य, गुणस्तर र सेवा सुविधाको नियमित, सघन र प्रभावकारी अनुगमन गरी सेवाको नियमितता, गुणस्तरीयता र सर्वसुलभताका लागि सबै उपायहरू अवलम्बन गरी व्यवस्थापन, नियमन, नियन्त्रण र कारबाही गर्न अनुगमन इकाई समिति तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयलाई लेखी पठाउने ।

- सम्माननीय प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' ज्यूको नेतृत्वमा मिति २०७३/०४/०६ गते गठन भएको वर्तमान सरकारले मिति २०७३/०७/२६ गते १०० (सय) दिन पुरा गरेको अवसरमा उल्लिखित अवधिमा नेपाल सरकारबाट भएका उपलब्धिहरू/ गतिविधिहरूको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी सार्वजनिक गरिएको छ।

- सम्माननीय प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' ज्यूले मिति २०७३/०४/२३ गते सबै मन्त्रालय/मन्त्रालयस्तरीय निकायहरूलाई दिनुभएको २८ बुँदे निर्देशनका आधारमा तयार भएको **'आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा कार्यान्वयन गर्ने प्राथमिकताहरू र सो को कार्यान्वयन कार्ययोजना'** को कार्यान्वयन अवस्थाबारे मासिक रूपमा अनलाइन अनुगमन गरी प्रतिवेदन प्राप्त गर्न सफ्टवेयर विकास गरी http://gunaso.opmcm.gov.np मा राखिएको छ । नेपाल सरकारका ४१ वटा मन्त्रालय/मन्त्रालयस्तरीय निकायहरूले उक्त कार्ययोजना उपर प्राप्त गरेका उपलव्धिहरू अनलाइन पोर्टलबाटै अद्यावधिक गर्न सक्ने भएकाले कागजविहीन/कमकागज (Paperless/Less paper) युक्त अनुगमन प्रणालीमा थप सहयोग पुगेको छ ।

- सबै मन्त्रालय/मन्त्रालयस्तरीय निकायहरूको आर्थिक वर्ष २०७३/७४ का लागि नतिजामूलक कार्यसम्पादन सूचकको प्रारम्भिक मस्यौदा प्रतिवेदन तयार गरीएको छ। अनलाइन अनुगमनका साथै कार्यसम्पादन करारका लागि समेत उक्त सूचकहरू उपयोग गर्न परिमार्जनका लागि कार्यदल गठन भई सम्वन्धित मन्त्रालय/मन्त्रालयस्तरीय निकायहरूसँग छलफल अघि बढाइएको छ।

मन्त्रिपरिषद, बैठक तथा अभिलेख शाखाको गतिविधिहरू

सि.नं.	महिना	विषय	सम्पादित कामको विवरण (संख्यामा)
१.	कात्तिक	प्रस्ताव संख्या	११०
		मन्त्रिपरिषद् बैठक संख्या	४
		मन्त्रिपरिषद् निर्णय संख्या	११७
२.	मंसिर	प्रस्ताव संख्या	८२
		मन्त्रिपरिषद् बैठक संख्या	३
		मन्त्रिपरिषद् निर्णय संख्या	११२
३.	पौष	प्रस्ताव संख्या	१२१
		मन्त्रिपरिषद् बैठक संख्या	४
		मन्त्रिपरिषद् निर्णय संख्या	१२७

मन्त्रिपरिषद् समिति तथा संबैधानिक निकाय शाखाको गतिविधिहरू

क) २०७३ कात्तिक देखि पौष महिनासम्मको प्रगति विवरण

क्र.स.	उपलब्धि
१.	मन्त्रिपरिषद् आर्थिक तथा पूर्वाधार समिति बैठक संख्या - ३
२.	मन्त्रिपरिषद् आर्थिक तथा पूर्वाधार समिति निर्णय संख्या - ४
३.	मन्त्रिपरिषद् विधेयक समिति बैठक संख्या - ९
४.	मन्त्रिपरिषद् विधेयक समिति निर्णय संख्या - १८
५.	मन्त्रिपरिषद् सामाजिक समिति बैठक संख्या — २
६.	मन्त्रिपरिषद् सामाजिक समिति निर्णय संख्या — ६

क) २०७३ कात्तिक देखि पौष महिनासम्म मन्त्रिपरिषद्का ३ समितिहरूको १४ पटक बैठक बसी २८ बटा निर्णयहरू भएको छ ।

ख) मन्त्रिपरिषद् समितिका निर्णयहरू पञ्जिका बनाइ अभिलेख व्यवस्थित गरिएको ।

ग) विभिन्न निकायबाट प्राप्त संपत्ति विवरणको अभिलेख व्यवस्थित गरिएको ।

शान्ति समन्वय तथा शासकीय सुधार शाखाका गतिविधिहरू

- संविधानको धारा ५३ मा भएको व्यवस्था बमोजिम आ.व. ०७३/०७४ को नेपाल सरकारको वार्षिक प्रतिवेदनको महत्व र गम्भिर्यतालाई मनन् गरी परिमार्जित मस्यौदामा रहेका अस्पष्टताहरूमा थप स्पष्ट हुनका लागि प्रतिवेदनका लागि विवरण पठाउने नेपाल सरकारका मन्त्रालय/निकायका जिम्मेवार पदाधिकारीहरू समेतसँग थप छलफल गरी परिमार्जन सहितको मस्यौदा प्रतिवेदन तयार गरिएको छ।

- मलेशिया जाने नेपाली कामदारहरूले व्यहोर्नु परेको अतिरिक्त आर्थिक व्ययभार एवम् घरेलु महिला कामदार जाने अवैधानिक बाटो बन्द गर्नु पर्ने विषयमा सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूलाई सम्बोधन गरी दिएको ज्ञापनपत्रका सम्बन्धमा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरू गृह मन्त्रालय, परराष्ट्र मन्त्रालय, श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालयका पदाधिकारिहरूसँग छलफल गरी समस्या समाधानका लागि भएका निर्णय कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाइएको साथै कार्यान्वयन प्रगतिको अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

- यस अवधिमा नेपाल सरकारका मुख्यसचिव डा. सोमलाल सुवेदीको अध्यक्षतामा विभिन्न मितिमा बसेको ३ वटा सचिव बैठकहरूको व्यवस्थापन गरिएको। उक्त

बैठकबाट सार्वजनिक सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउने, प्रशासन पुनःसंरचनाका लागि गठित कार्यदलको कार्यविस्तृतीकरण प्रतिवेदनको कार्यलाई सहयोग गर्ने, राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण निर्देशक समितिले तयार गरेको पुनर्निर्माण कार्ययोजनाको उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्ने, सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूबाट विभिन्न समयमा भएका विशेष सम्बोधन तथा निर्देशनको कार्यान्वयन गर्ने, भूकम्पका कारण क्षति भएका सरकारी भवनहरू तथा सांस्कृतिक एवं पुरातात्विक महत्वका सम्पदाहरूको पुनर्निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिने, पुँजीगत खर्च बढाउन प्रभावकारी रूपमा कार्य सम्पादन गर्ने, बेरुजू फछ्र्यौट गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिने लगायतका विभिन्न १६ वटा निर्णयहरू भएको छ। सचिव बैठकबाट भएका उल्लेखित निर्णयहरूको कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाइएको साथै कार्यान्वयन प्रगतिको नियमित अनुगमन भई रहेको छ ।

प्रशासन पुर्नसंरचना शाखाको गतिविधिहरू

- मिति २०७३ साल कार्तिक ७-८ प्रदेश नं. ७ को डडेल्धुरामा श्रीमान् मुख्य सचिवज्यूको प्रमुख आतिथ्यतामा प्रदेश नं. ७ का प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरू र स्थानीय विकास अधिकारीहरू सहभागी भएको संघीयता कार्यान्वयन तथा प्रशासन पुनःसंरचना सम्बन्धी गोष्ठी सम्पन्न ।

- मिति २०७३ साल मंसिर ८ र ९ गते नेपालको संविधानको अनुसूचीहरूमा उल्लेखित संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको सूची तथा संविधानको अन्य धाराहरूमा उल्लेखित कार्यजिम्मेवारीहरूको विस्तृतीकरण तथा तहगत बाँडफाँड गरी तयार पारिएको मस्यौदा प्रतिवेदन उपर परिमार्जनको लागि आयोजित दुई दिवशीय कार्यशाला सम्पन्न।

- मिति २०७३।९।५ गते संघीयता कार्यान्वयन तथा प्रशासन पुनःसंरचना समन्वय समितिको बैठक सम्पन्न भई नेपालको संविधानको अनुसूची ५, ६, ७, ८ र ९ मा उल्लिखित संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकार सुचीहरूको कार्यविस्तृतिकरण सम्बन्धी मस्यौदा प्रतिवेदन उपर छलफल गरी स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो । उक्त प्रतिवेदन संघीयता कार्यान्वयन तथा प्रशासन पुनःसंरचना निर्देशक समितिमा पेश गर्ने निर्णय गरिएको ।

- मिति २०७३।९।१३ गते उच्चस्तरीय संघीयता कार्यान्वयन तथा प्रशासन पुनःसंरचना निर्देशक समितिको बैठक सम्पन्न भइ देहाय बमोजिमका निर्णय गरिएको ।

  - संघीयता कार्यान्वयन तथा प्रशासन पुनःसंरचना समन्वय समितिवाट पेश भएको नेपालको संविधान बमोजिम संघ ,प्रदेश र स्थानीय तहको एकल तथा साझा

अधिकारसूचीको कार्यविस्तृतीकरण सम्बन्धी प्रतिवेदन स्विकृत गरी मन्त्रिपरिषद्मा पेश गर्ने ।

- उक्त प्रतिवेदनको आधारमा मन्त्रालयको संख्या ,तहगत संगठन संरचना ,कार्यक्षेत्र , कार्य विवरण र जनशक्तिको खाका तर्जुमा सम्बन्धी कार्य अघि बढाउन समन्वय समितिलाई निर्देशन दिने ।

- नेपालको संविधानको धारा ३०२ बमोजिम कर्मचारीहरूको समायोजन गर्न सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले कानून निर्माण प्रकृया अघि बढाउने साथै कर्मचारी समायोजनको प्रारूप तयार गर्ने ।

- कर्मचारी समायोजनको प्रकृयालाई सहजीकरण गर्न आगामी २०७४ साल माघ ७ गते सम्म नेपाल सरकारलाई दायित्व पर्ने गरी नयाँ दरबन्दी सृजना नगर्ने । तर विशेष प्रकृतिको सेवा तथा जराधार तहमा सेवाप्रवाह गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित तह र क्षेत्राधिकारमा मिलान हुने गरी नयाँ संगठन तथा दरबन्दी सृजना गर्न तथा विद्यमान संगठन संरचना समायोजन गर्न बाधा नपर्ने साथै विद्यमान दरबन्दीमा पद रिक्त भएमा बढुवाबाट मात्र पदपूर्ति गर्ने ।

- मिति २०७३।९।२० गते संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकार सूचीको कार्य विस्तृतीकरण सम्बन्धी प्रतिवेदन स्वीकृत गर्ने तथा नयाँ दरबन्दी सिर्जना तथा पदपूर्ति सम्बन्धी प्रस्ताव मन्त्रिपरिषद्मा पेश गरिएको

जनगुनासो व्यवस्थापन शाखाको गतिविधिहरू

कात्तिक महिनाको गतिविधिः

- २०७३ कात्तिक महिनामा मात्रै ९५२ यस्ता गुनासा आएका र ती मध्ये ५०३ वटा फछ्र्यौट भै ४४९ वटा फछ्र्यौट हुन बाँकी रहेको अवस्था छन् । यसरी यो महिनाको फछ्र्यौट प्रतिशत ५२.८४मात्र रहेको देखिन्छ ।

- हेलो सरकार कक्षमा पछिल्लो समयमा औसत मासिक गुनासो प्राप्ति दर ९००/१०००सम्म रहेको तथ्याङ्कले देखाउँछ । विगत दिनहरूमा गुनासोकर्ता, सम्बन्धित निकायका उच्च पदाधिकारी र विशेष गरी नोडल अधिकृतहरू गुनासो सम्बोधनमा क्रियाशिल भएको देखिन्छ ।

- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको हेलो सरकार कक्षबाट सम्भव भएसम्म अति जरुरी तत्कालै सम्बोधन गर्नुपर्ने गुनासाहरू सम्बोधन हुने क्रम निरन्तर छ ।

२०७३साल कात्तिक महिनामा हेलो सरकार कक्षबाट ३१ वटा गुनासा सोझै सम्बोधन भएका छन् ।

- २०७२साल जेष्ठ २५ देखि संचालित हेलो सरकार फेसबुक पेजमा यस सालको कात्तिक महिनामा १५३ वटा गुनासा आए | ती मध्ये अधिकांश सम्बोधन भएका छन् ।
- २०६८ कार्तिक महिनादेखि २०७३कात्तिक मसान्तसम्ममा जम्मा गुनासो ५४४९२र जम्मा फर्छ्यौट ४४५१६त्यसैगरी जम्मा गुनासो फछ्यौंट प्रतिशत ८२ रहेको देखिन्छ।
- यस महिनामा ट्विटरबाट जम्मा प्राप्त गुनासो संख्या-३३२वटा, फछ्यौंट भएका गुनासाहरू २२९वटा र फछ्यौंट हुन बाँकी १०३गुनासाहरू छन्। यसमा जम्मा फछ्यौंट प्रतिशत ५८प्रतिशत रहेको छ ।

मंसिर महिनाको गतिविधिः

- २०६८ कार्तिक १७ बाट सञ्चालन भए पश्चात् हेलो सरकारमार्फत् २०७३ मंसिर महिनासम्ममा कुल५५७२० वटा गुनासो, सुझाव तथा सुचनाहरू प्राप्त भएका छन्।
- २०७३ साल मंसिर महिनामा १२२८ गुनासा र सुझाबहरु प्राप्त भएकोमा तीमध्ये ७०९ वटा फछ्यौंट भै ५१९वटा फछ्यौंट हुन बाँकि रहेको अवस्था छन्।
- हेलो सरकार कक्षमा पछिल्लो समयमा औसत मासिक गुनासो प्राप्ति दर ११००/१२०० रहेको तथ्याङ्कले देखाउँछ । विगत दिनहरूमा गुनासोकर्ता, सम्बन्धित निकायका उच्च पदाधिकारी र विशेष गरी नोडल अधिकृतहरू गुनासो सम्बोधनमा क्रियाशील भएको देखिन्छ ।
- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको हेलो सरकार कक्षबाट सम्भव भएसम्म अति जरूरी तत्काले सम्बोधन गर्नुपर्ने गुनासाहरू सम्बोधन हुने क्रम निरन्तर छ | २०७३ मंसिर महिनामा कक्षबाट २९वटा गुनासा सोझै सम्बोधन भएका छन् ।
- जेष्ठ २५ देखि संचालित हेलो सरकार फेसबुक पेजमा मंसिर महिनामा ९८ वटा गुनासा आए | तीमध्ये अधिकांश सम्बोधन भएका छन् ।
- हेलो सरकारबाट संचालित ट्विटर पेजमा २२८वटा गुनासाहरू आएका छन । यी गुनासाहरूमा फछ्यौंट भएका गुनासाहरूको संख्या १४३ वटा छन र फछ्यौंट हुन बाकी गुनासाहरूको संख्या८५वटा छन ।

- हेलो सरकारको गुनासो सम्बन्धी अनलाइन पोर्टल सफ्टवेयरको परिमार्जन भइ संचालनमा आएको ।

- हेलो सरकारलाइ विद्युतीय मैत्री बनाउन मोवाइल एप तयार गरि संचालनमा ल्याउने अन्तिम अवस्थामा रहेको ।

पौष महिनाको गतिविधिः

- हेलो सरकारमा पुस महिनामा जम्मा १२२२ वटा गुनासाहरू आए । ती मध्ये अधिकांश सम्बोधन भएका छन् ।

- २०६८ कार्तिक १७ बाट सञ्चालन भएपश्चात् हेलो सरकारमार्फत् २०७३ पुस महिनासम्ममा)गरी कुल५६९४२ वटा गुनासो, सुझाव तथा सूचनाहरू प्राप्त भएका छन् जसमध्ये अधिकांश गुनासो फछ्र्यौट भएका छन् ।

- वि.स. २०७२पौष २७ गतेदेखि हेलो सरकारलाई थप प्रभावकारी पार्ने उद्देश्यले ट्वीटरमा खाता खोलेर गुनासा लिन थालिएको र ट्वीटरका गुनासा/सुझावहरू समेत हेलो सरकारको मासिक प्रगतिमा समावेश गर्ने थालिएको छ ।ट्वीटरबाट प्राप्त गुनासा लिन थालिएकोले जवाफदेही सरकारद्वारा सुशासन कायम गर्नका लागि स्थापित यो संयन्त्रको क्रियाशीलता प्रदर्शन गरेको छ |यस महिनामा ट्विटरमा जम्मा गुनासो संख्या ६३४ वटा छन र यसमा २६२वटा गुनासा फर्छ्यौंट भएका छन भने ३७२वटा गुनासा सम्बोधन हुन बाँकी रहेका छन ।

- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको हेलो सरकार कक्षबाट सम्भव भएसम्म अति जरूरी एवं तत्काले सम्बोधन गर्नुपर्ने गुनासाहरू सम्बोधन हुने क्रम निरन्तर छ । २०७३पुस महिनामा हेलो सरकार कक्षबाट १५ वटा गुनासा सोझै सम्बोधन गरी फछ्र्यौट भएका छन् भने १७ वटा सुझावहरू प्राप्त भएका छन ।

- हेलो सरकारको मासिक प्रगति प्रतिवेदन बनाउदा सुझावहरू राख्ने गरिएको त्यस्तै फेसबुक र ट्विटर पेजबाट भएका संवादमूलक जानकारी/ सम्बोधनलाई समावेश गरिनुका साथै विभिन्न किसिमबाट प्राप्त गुनासाहरू तत्काले वर्गीकरण गरि सम्बन्धित निकायमा सम्बोधन तथा फर्छ्यौंटको लागि समयमै पठाउने गरिएको ।

- मोवाइल Apps प्रणालीको संचालन गरी कार्यान्वयन हुने अवस्थामा रहेको छ ।

- यस महिनामा फेसबुक पेजमा जम्मा गुनासा १३१वटा प्राप्त हुन आएकामा ५२ वटा फर्छ्यौंट भएका र ७९ वटा गुनासाहरू फर्छ्यौंट हुन बाँकी रहेका छन त्यस्तै इमेलमा प्राप्त हुन आएका जम्मा गुनासो संख्या १७४वटा छन भने फर्छ्यौंट भएका

गुनासो संख्या ७८ वटा र फर्छ्यौट हुन बाँकी ९६वटा गुनासाहरू छन् । त्यस्तै टोल फ्रिबाट जम्मा २६०वटा गुनासाहरू प्राप्त हुन आएकामा ७४ वटा गुनासाहरू फर्छ्यौट भएका र १८६वटा गुनासाहरू भने फर्छ्यौट हुन बाँकी छन । हेलो सरकार कक्षमा गुनासोकर्ता सोझै उपस्थित भएर राखेको गुनासोको निवेदन जम्मा १६वटा छन र यसमा ८ वटा गुनासो फर्छ्यौट भएका र ८ वटा गुनासाहरू फर्छ्यौट हुन बाँकी रहेका छन । त्यस्तै एसएमएसबाट जम्मा ४ वटा गुनासोहरू प्राप्त हुन आएकोमा २वटा गुनासाहरू फर्छ्यौट भएका र २वटा गुनासोहरू फर्छ्यौट हुन बाँकी रहेका छन । अन्य माध्यमबाट ३ वटा गुनासाहरू आएकोमा फर्छ्यौट हुन बाँकी रहेका छन् ।

सदाचार प्रवर्द्धन तथा भ्रष्टाचार निगरानी शाखाको गतिविधिहरू

- फरक फरक विज्ञापन भई फरक फरक मितिमा बढुवा सिफारिस भएका उम्मेदवारलाई एउटै मितिदेखि नै लागू हुने गरी जेष्ठता कायम गर्ने र सोही मितिदेखि तलवभत्ता समेत प्राप्त गर्ने गरी बढुवापत्र दिने भन्ने समेतको दुग्ध विकास संस्थान सञ्चालक समितिको निर्णय र उक्त निर्णय गर्ने कार्यमा संलग्न सञ्चालक समितिका तत्कालीन पदाधिकारीहरू उपर प्रचलित कानून वमोजिम छानविन गरी जे जो गर्नुपर्ने हो कानून वमोजिम कारबाही गर्नु भनि अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको पत्र संख्या २अनु/दुग्ध/०७३/०७४ चलानी नं.६५२ मिति २०७३/८/१६ को पत्रवाट लेखि आएकोमा सम्बन्धित पदाधिकारिहरूमाथि यथार्थ छानबिन र कानुन बमोजिम कारवाही गरी गरिएको कारबाहीको जानकारी आयोग र यस कार्यालयलाई गराउनुहुन कृषि विकास मन्त्रालयलाई लेखि गएको।

- न्यायप्रेमी कृषक तथा कृषि व्यवसायीको तर्फबाट नेपाल सरकारका मुख्य सचिवज्यूलाई सम्बोधन गरी कार्यालयमा दर्ता हुन आएको व्यवसायीक कृषि तथा व्यापार आयोजनाका तत्कालीन आयोजना निर्देशक तथा हाल कृषि विकास मन्त्रालय योजना महाशाखाका सह-सचिव योगेन्द्रकुमार कार्कीले ७ वर्ष भन्दा बढी उक्त आयोजनामा कार्यरत रहँदा र हालपनि विभिन्न प्रलोभन र पदको दुरूपयोग गरी जनताको नाममा प्राप्त अनुदान रकममाथि करोडौ भ्रष्टाचार गरेको तथ्य आइरहदा पनि कुनै कारवाही नभई निजले भ्रष्टाचार गर्ने क्रम नरोकिएको लगायतका विषय उल्लेखित उजुरीका वारे यथार्थ छानविन एंव कारवाही गरी सत्यतथ्य जानकारी गराउन कृषि विकास मन्त्रालयलाई लेखि गएकोमा उक्त मन्त्रालयवाट उजुरीमा उठाइएका बुँदाहरूका सम्बन्धमा छानविन पश्चात देहायका कुरा खुलाई प्रतिवेदन प्राप्त हुन आएको:

  - प्रथम, दोश्रो र तेश्रो आव्हान अन्तर्गत विभिन्न १५ जिल्लामा ३६ वटा काम नगर्ने परियोजनालाई पेश्की माथि पेश्कीका रूपमा ३ करोड भन्दा बढि रकम भुक्तानी

भएको भन्ने सम्बन्धमा बुझ्दा सार्वजनिक आव्हान अन्तर्गतका उप-आयोजनाहरूमा अनुदान रकमको २० प्रतिशत वरावरको रकम प्रथम किस्ता स्वरूप पेश्की प्रदान गर्ने व्यवस्था रहेको र प्रथम किस्ताको ५० प्रतिशत भन्दा बढी खर्च भैसकेपछि संझौता वमोजिमको दोश्रो किस्ता वापतको रकम पुन:पेश्की दिने गरिएको हुनाले पेश्की रकम मध्ये आयोजनामा प्राप्त पछिल्लो अद्यावधिक विवरणका आधारमा २३ वटा उप-आयोजनाहरूको पेश्की फर्छौट गर्न वाँकी रहेकोछ। सो मध्ये प्रथम आव्हानको-१ र दोश्रो आव्हानको -९ गरी १० वटा उप-आयोजनाहरूले पेश्की लिई सम्झौता बमोजिम गर्नुपर्ने कार्य नगरेको हुनाले निजहरूसंग रू.५७,०३,६९३/- असुल उपरको कारवाही भैरहेको। त्यस्तै प्रथम आव्हानका -२ वटा र दोश्रो आव्हानका -११ वटा गरी १३ वटा उप-आयोजनाहरूले पेश्की लिई केही कार्य गरेको तर फरफारक हुन वाँकी रहेको हुनाले उक्त उप-आयोजनाहरूको स्थलगत अनुगमन मूल्याङ्कन गरी फरफारक गर्ने कार्य सम्पन्न हुन बाँकी रहेको देखिएको।

- विश्व बैंक समेतको चासोमा अनुसन्धान तथा छानविनमा समेत हस्तक्षेप गर्दै नियमानुसार प्रतिस्पर्धा नगराई BPRC भन्ने संस्थालाई स्वतन्त्र अध्ययन कार्यको जिम्मेवारी दिएको र काम सम्पन्न नहदै उक्त संस्थालाई रू.१६ लाख भन्दा बढी भुक्तानी दिएको सम्वन्धमा आयोजनावाट प्रदान गरिने पूरक अनुदानको सञ्चालनको प्रक्रियाका सम्बन्धमा Independent Study गरी प्रतिवेदन पेश गर्न विश्व बैंकको Consultant Selection Guidelines वमोजिम प्रतिस्पर्धाको आधारमा परामर्शदाता BPRC लाई छनौट गरिएको र संझौता वमोजिम Inception Report वापत भुक्तानी गर्नुपर्ने रकम रू.१४,७४,४८०/५० उक्त फर्मलाई भुक्तानी गरिएको । उक्त फर्मले संझौता वमोजिम गर्नुपर्ने कार्य नगरेको र Inception Report पेश भएतापनि आयोजना र विश्व बैंकलाई स्वीकार्य हुने गरी अन्तिम नभएको हुनाले निजसँग ठेक्का संझौता अन्त्य गरी Inception Report वापत भुक्तानी भएको रकम असुल गर्ने सम्बन्धमा कारवाही प्रक्रिया अन्तिम चरणमा रही असुली प्रक्रियामा रहेको ।

- आयोजनामा नियुक्त करारका सवै कर्मचारीहरू कार्यालयमै हाजिर रही कार्यसम्पादन गरिरहेका। करारमा नियुक्त मध्येका १ जना हलुका सवारी चालक निज सहसचिवले सरकारी सुविधाको रूपमा प्राप्त गरेको सवारी साधन चलाउँदै आएको देखिएकाले निजी काममा लगाएको नदेखिएको ।

- निज कार्कीले सोलुखुम्वुमा मात्र १२७ जनाभन्दा बढीलाई Micro Grant उपलब्ध गराएको सम्बन्धमा अनुदान सम्झौता निर्देशिका अनुसारनै मिति २०७२/२/१५ र १६ गते Grant Negotiation गरिएको र निज सह-सचिव सो संझौता हुनु अगावै

नै २०७१ माघ महिनादेखि मन्त्रालयमा हाजिर भई सकेको देखिदा निजको सो कार्यमा संलग्नता नदेखिएको ।

- निज कार्कीको कार्यकालमा कार्यालय सामाग्री, सवारी साधन र प्रयोगशाला सामाग्री खरिदमा अनियमितता गरेको भनि कुनै बेरुजू कायम भएको नपाइएकोले उजुरीकर्ताले उजुरी गरे जस्तो नदेखिएको।

- उक्त आयोजनाको चलानी नं.२३० मिति २०७३/७/८ पत्रद्वारा मन्त्रालयलाई लेखेको प्रतिक्रियाको १ नं. बुँदाको अन्तिम अनुच्छेदमा पहिलो र दोश्रो आव्हान अन्तर्गत सञ्चालित उप-आयोजनाहरूको भुक्तानीसंग सम्बन्धित सम्पूर्ण सक्कलै श्रेस्ता अनुसन्धानको सिलसिलामा अख्तियार दुरूपयोग अनुसन्धान आयोगमा पठाइएको भनि खुली आएको र अन्य बुँदाहरूमा उठाइएका विषय छानबिनका क्रममा नदेखिएको भनि प्रतिवेदन प्राप्त भएको हुँदा आर्थिक अनियमितताका वारेमा उजुरीको समग्र छानबिन आयोगवाटै निरोपण हुने देखिएकाले प्रस्तुत उजुरीमा आयोगवाट थप छानबिन भईरहेको भन्ने व्यहोरा जनाई अभिलेख गरिएको।

- प्रत्येक आ.ब. को लागि लागू हुने गरी जिल्ला ज्यालादर निर्धारण समितिले ज्यामी लगायत अन्य दैनिक ज्यालाको दर निर्धारण गर्दा वास्तविक बजार मूल्य,विगत आर्थिक बर्षहरूमा निर्धारित जिल्ला दरदेट र छिमेकी जिल्लाहरूको विगत ३ बर्षको जिल्ला दररेट तथा नेपाल राष्ट्रबैंकको सम्बन्धित मूल्य सूचि समेत मध्यनजर गरी अस्वभाविक नदेखिने गरी यथार्थपरक जिल्ला ज्याला दररेट निर्धारण गर्ने गराउने व्यवस्थाका लागि अदुअआवाट लेखि आए अनुसार गर्नु गराउनु भनी सवै जिल्ला दररेट निर्धारण समितिलाई परिपत्र गरी आवधिक रूपमा कार्यान्वयन अवस्थाको अनुगमन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन गृह मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय निर्देश गरिएको।

- बैदेशिक रोजगारमा जाने नेपाली कामदारहरूले भोग्नुपरेका समस्या समाधान गर्न आयोगवाट दिइएका सुझावहरू कार्यान्वयन गर्न अन्तर्निकाय समन्वयको कार्य हुदै आएकोछ । सोही क्रममा बैदेशिक रोजगारीका मुख्य गन्तव्य देशहरूको Country-Specific Information Tool Kit बनाई वितरण कार्य भैरहेको, बैदेशिक रोजगारीमा जाने सम्भाव्य यूवाहरूलाई राहदानी लिनुभन्दा अघिनै जिल्ला तहमा २/३ दिनको अभिमुखिकरण तालीम उपलव्ध गराउने निर्देशिका तयार भई स्वीकृतिका लागि सम्बन्धित मन्त्रालय पठाइएको, बैदेशिक रोजगार प्रवर्द्धन बोर्डको विद्यमान संरचनालाई छरितो वनाई सोको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न O&M स्वीकृतिको लागि मन्त्रालय पठाइएको, सम्बन्धित निकायका प्रतिनिधिहरूले कामदारहरू कार्यरत रहेकै कम्पनी

तथा स्थानहरूमा स्थलगत भ्रमण गरी यथार्थ स्थिति पत्ता लगाई Output देखिने गरी विद्यमान समस्याहरूको समाधान गर्न बोर्डको आ.ब.०७३/७४ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा रही कार्यक्रम सञ्चालनको तयारी भैरहेको, दक्ष वा अर्धदक्ष एंव व्यवसायिक तालीम प्राप्त कामदारलाई बैदेशिक रोजगारीमा पठाइने नीति अनुसार तालीम प्रदायक संस्थाहरू सूचीकृत गरी तिनिहरूबाट आर्थिक र प्राविधिक प्रस्ताव मागको क्रममा रहेको लगायत वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापनका मौजुदा कानुनहरूको कार्यान्वयन र आवश्यक अनुगमन भैरहेको जानकारी वैदेशिक रोजगार प्रबर्द्धन बोर्डको सचिवालयवाट लेखि आएकोछ ।

- देशभित्र आयातित विटुमिनको गुणस्तर सुधारका साथै कमजोर विटुमिनको प्रयोगवाट सृजित समस्याहरूको दीर्घकालीन समाधानका लागि अदुअआवाट निर्णय भई आएका तत्संग सम्बन्धित बुँदाहरूको सम्बन्धित निकायवाट कार्यान्वयनका लागि यस कार्यालयवाट आवश्यकतानुसार समन्वय र सहजीकरण हुदै आएकोछ । विटुमिनको प्रयोग गरी सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्ने/गराउने सवै निकायले आआफ्ना कार्यहरूको स्पेसिफिकेशनमा तोकिए वमोजिम विटुमिनको अनिवार्य परीक्षण गर्ने गराउने कार्यका लागि नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभागद्धारा तयार गरिएको NS(Nepal Standard) सम्बन्धि एकीकृत Norms and Standard नेपाल गुणस्तर परिषदवाट स्वीकृतभै देहाय वमोजिम विटुमिनका वारेमा NS निर्धारण भई कार्यान्वयनमा ल्याइएको जानकारी नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभागबाट प्राप्त भएकोछ:-

    - Glossary of Terms relating to Bitumen and Tar.
    - Paving Bitumen-Specifications.
    - Method for Testing Tar and Bituminous Materials: Determination of Softening Point.
    - Method for testing Tar and Bituminous Materials: Determination of wax content.
    - Methods for Testing Tar and Bituminous Materials: Determination of Viscosity-Kinematic Viscosity.
    - Method for Testing Tar and Bituminous Materials: Determination of Viscosity-Absolute Viscosity.

कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखाको गतिविधि

- यस आ.व. को कात्तिक देखि पौष मसान्त सम्ममा यस कार्यालयलाई विपक्षी बनाई सर्वोच्च अदालत, पुनरावेदन तथा जिल्ला अदालतहरुबाट म्याद तामेल भई दर्ता हुन आएका ९४ थान मुद्दाहरू (सम्माननीय प्रधानमन्त्रीलाई विपक्षी वनाएको ५ थान, मुख्य सचिवज्यूलाई विपक्षी बनाइएको १० थान समेत) को लिखित जबाफ तथा प्रतिउत्तर पत्र तयार गरी सम्बन्धित अदालतमा पठाइएको
- भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माणको लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०७३ सम्बन्धी प्रस्ताव नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद् समक्ष पेश गरिएको ।
- सार्वजनिक खरिद (चौथो संशोधन) नियमावली, २०७३ सम्बन्धी प्रस्ताव नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद् समक्ष पेश गरिएको ।
- कानुनी जटिलता देखिएका विषयमा कानुनी राय माग हुँदा विभिन्न ४ वटा विषयमा राय प्रदान गरिएको ।
- यस कार्यालयको १६ थान सूचनाहरू नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गर्नको लागि मुद्रण विभागमा पठाइएको ।
- सर्वोच्च अदालतबाट भएका आदेश/फैसला कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित मन्त्रालयमा ३ थान पत्रहरू पठाइएको ।
- विभिन्न विषयमा ९४ थान पत्रहरू चलानी गरिएको ।

मानव अधिकार तथा लैङ्गिक सशक्तीकरण समन्वय शाखाको गतिविधिहरू

- मानव अधिकार परिषद्को विशेष प्रणाली अन्तर्गतका Secretariat of the human Rights Council Advisory Committee ले पठाएको Questionnaire of secretariat of the Human Rights Council Advisory Committee on Regional Arrangements for the promotion and protection of human rights को सम्बन्धमा जवाफ तयार गरी परराष्ट्र मन्त्रालय मार्फत जेनेभा पठाइएको ।
- विश्व मानवअधिकार दिवसको उपलक्ष्यमा जलपान समारोह सम्पन्न गरिएको ।
- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगबाट गरिएका सिफारिसहरु कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित मन्त्रालयमा लेखि पठाइएको ।

- राष्ट्रपति तथा उपराष्ट्रपतिको पारिश्रमिक, सेवाको शर्त र सुविधा सम्बन्धी विधेयक र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक सहमतिको लागि कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा पठाइएको ।

- मानव अधिकार सेवाको गठन, सञ्चालन र सेवाका शर्तहरु व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०७३ परामर्शका लागि लोक सेवा आयोगमा पठाउने प्रस्ताव मन्त्रिपरिषद्को बैठकमा निर्णयार्थ पेश गरिएको ।

- लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियानको अवसरमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।

- मानव अधिकार उल्लंघन तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध परेका उजुरीहरु आवश्यक कारवाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाइएको ।

- प्रधानमन्त्री, मुख्य सचिव एवं कार्यालयलाइ सम्बोधन गरी प्राप्त निवेदन र ज्ञापनपत्र कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित निकायमा पठाइएको ।

- चौथो मानव अधिकार कार्ययोजना र लैङ्गिक हिंसा अन्त्य तथा लैङ्गिक सशक्तीकरण राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्ययोजना कार्यान्वयन सम्बन्धमा संखुवासभा जिल्लामा अनुगमन गरिएको ।

- लैंगिक हिंसा अन्त्य तथा लैंगिक सशक्तीकरणसम्वन्धी राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्ययोजना(२०६९/०७०-२०७३/०७४) (आ.व.२०७२ /२०७३) कार्यान्वयन प्रगति विवरण वेभसाइटमा राखिएको ।

विपद् व्यवस्थापन शाखाको गतिविधिहरू

कार्तिक महिनाको गतिविधि

- प्रधान सेनापतिको सैनिक सहायक अड्डा, विशेष कार्यालयबाट प्रधानमन्त्रीको कार्यालयलाई सम्बोधन गरी प्राप्त हुन आएका विशेष जाहेरीमा उल्लेखित विषयहरूको कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायहरूमा पत्राचार गरिएको ।

- राष्ट्रिय पुननिर्माण प्राधिकरणमा हुने गैर सरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी सिफारिश समितिको बैठकमा सहभागिता ।

- विपदसँग सम्बन्धित मागपत्र/ ज्ञापनपत्र/ नवेदनहरू आवश्यक कारबाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाईएको ।

- राष्ट्रिय विपद जोखिम न्यूनीकरण नीती तथा रणनैतिक कार्ययोजना, २०१६-२०३० को तर्जुमाका लागि गृहमन्त्रालयमा गठित व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागिता ।

मंसिर महिनाको गतिविधिः

- प्रधान सेनापतिको सैनिक सहायक अड्डा, विशेष कार्यालयबाट प्रधानमन्त्रीको कार्यालयलाई सम्बोधन गरी प्राप्त हुन आएका बिशेष जाहेरीमा उल्लेखित विषयहरूको कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायहरूमा पत्राचार गरिएको ।
- चालु आ.व.को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा उल्लेख भए अनुसार भूकम्प प्रभावित रामेछाप र ओखलढुंगा जिल्लामा भईरहेको पुनर्निर्माण कार्यको अनुगमन गरी प्रतिवेदन लिईएको ।
- विपदसंग सम्बन्धित मागपत्र/ ज्ञापनपत्र/ निवेदनहरू आवश्यक कारबाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाईएको ।
- राष्ट्रिय विपद जोखिम न्यूनीकरण नीती तथा रणनैतिक कार्ययोजना, २०१६-२०३० को तर्जुमाका लागि गृहमन्त्रालयमा गठित व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागिता ।
- राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरणमा हुने गैर सरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी सिफारिस समितिको बैठकमा सहभागिता ।

पौष महिनाको गतिविधिः

- प्रधान सेनापतिको सैनिक सहायक अड्डा, विशेष कार्यालयबाट प्रधानमन्त्रीको कार्यालयलाई सम्बोधन गरी प्राप्त हुन आएका विशेष जाहेरीमा उल्लेखित विषयहरूको कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायहरूमा पत्राचार गरिएको ।
- राष्ट्रिय पुननिर्माण प्राधिकरणमा हुने गैर सरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी सिफारिस समितिको बैठकमा सहभागिता ।
- विपदसंग सम्बन्धित मागपत्र/ ज्ञापनपत्र/ निवेदनहरू आवश्यक कारबाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाईएको ।
- राष्ट्रिय विपद जोखिम न्यूनीकरण नीती तथा रणनैतिक कार्ययोजना, २०१६-२०३० को तर्जुमाका लागि गृहमन्त्रालयमा गठित व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागिता ।